

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 72 +++

3 • APRIL 2005

Misterij SLEHERNIK
v Našem domu v San Justu.
Foto Marko Vombergar

**52. ZVEZNI MLADINSKI DAN
na Pristavi 7. novembra 2004**

Foto: Matjaž Čeč

PRAZNIK BOŽJEGA USMILJENJA

LOJZE KUKOVICA

Danes je v Cerkvi že zelo poznana in razširjena neka nova pobožnost – ki že ni več tako nova – namreč pobožnost k Božjemu usmiljenju. Pobudnik, če smemo tako reči, te pobožnosti je sam Jezus Kristus, ki se je za to poslužil poljske redovnice sveste Favstine Kowalske (1905-1938). Kristus se ji je pogosto prikazoval in jo poučeval, kako naj širi to pobožnost v Cerkvi. Njeno bistvo in njen namen je poživiti med ljudmi vero in popolno zaupanje v neskončno Božje usmiljenje. In česa danes ljudje bolj potrebujemo kot prav neomajne vere in globokega prepričanja, da nas Bog ljubi, pa naj bi bili še tako veliki grešniki, da je zatorej vedno pripravljen sprejeti nas nazaj v svojo ljubezen, kot je to storil oče v evangelijski priliki s svojim izgubljenim sinom? Zato je nezaupanje v Božje usmiljenje in odpuščajočo ljubezen eden največjih grehov, ki jih človek sploh more zagrešiti.

Z namenom, da bi olajšal ljudem zaupanje v svoje usmiljenje, je po sveti Favstini svetu razodel nekatere nove načine, s katerimi naj bi ljudje v sebi poživljali in krepili tako zelo potrebno zaupanje v njegovo neskončno usmiljenje. Med drugim je sestri Favstini naročil, naj naslika podobo Jezusa, kakor ga je videla v nekem prikazanju. Danes je ta podoba usmiljenega Jezusa razširjena že po vsem krščanskem svetu. Predstavlja Jezusa z dvema žarkoma, ki izhajata iz njegovega srca. Pod sliko je sam Jezus naročil redovnici napis: 'Jezus, vate zaupam'.

Drugo sredstvo, s katerim naj se ljudje vedno znova spominjajo verske resnice o neskončnem

Božjem usmiljenju, je tkm. 'Mali rožni venec Božjega usmiljenja', razmeroma kratka molitev, podobna običajnemu rožnemu vencu. Posebno tudi priporoča Jezus po sveti Favstini, naj se ob treh popoldne - uri njegove smrti na križu – za kratke trenutke zamislimo v njegovo odrešilno trpljenje in smrt na križu. Na vse te nove pobožnosti je Jezus navezal izredno velike milosti.

In končno še praznik Božjega usmiljenja. Jezus sam je svetu po sestri Favstini izrazil željo, naj bi bila druga velikonočna nedelja (nam znana tudi kot »bela nedelja«) posebej posvečena skrivnosti Božjega usmiljenja. Papež Janez Pavel II. je to željo Kristusovo izpolnil, ko je pred kratkim drugo velikonočno nedeljo poimenoval 'Nedelja Božjega usmiljenja'. Sestri Favstini je Kristus takole govoril: »Ta praznik je privrel iz globine mojega srca v tolažbo vsega sveta... S tem praznikom dajem ljudem zadnje upanje zveličanja. Če ljudje ne bodo hoteli slaviti mojega usmiljenja, se bodo za večno pogubili. Govori dušam o tem velikem usmiljenju, kajti strašni dan moje pravičnosti je blizu« (Duhovni dnevnik sestre Favstine, št. 1517 in 965).

Ker smo v velikončnem času, naj o tem prazniku navedem še nekaj Jezusovih besed: »Želim, naj bo 'Praznik usmiljenja' zatočišče in zavetje za vse duše, posebej še za uboge grešnike. Na ta praznik so odprte globine mojega nežnega usmiljenja. Razlijem cel ocean milosti na tiste duše, ki se približajo viru mojega usmiljenja. Kdor bo prejel zakrament pokore in bo prejel sveto obhajilo, bo prejel popolno odpuščenje grehov in kazni zanje. Nikogar naj ne

bo strah približati se mi, tudi če bi njegovi grehi bili rdeči kakor škrlat... Želim, da se ta praznik obhaja na drugo velikonočno nedeljo. Človeštvo ne bo našlo miru, dokler se ne bo zateklo k viru mojega Usmiljenja« (št. 699).

Ko je papež Janez Pavel II. 17. avgusta leta 2002 posvetil novo veličastno baziliko na čast Božjemu usmiljenju v Krakovu na Poljskem, kjer počivajo smrtni ostanki svete Favstine, je med drugim o tej pobožnosti izrekel tele besede: »Večni Oče, darujem ti telo in kri, dušo in božanstvo tvojega preljubega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, v spravo za naše grehe in grehe vsega sveta. Po njegovem bridkem trpljenju se usmili nas in vsega sveta... Kako zelo potrebuje današnji svet Božjega usmiljenja! Na vseh celinah, se zdi, da se iz globine človeškega trpljenja dviga klic po Božjem usmiljenju. Kjer vlada sovraštvo in žeja po maščevanju, kjer vojna povzroča trpljenje in smrt nedolžnih, je potrebna milost usmiljenja, ki naj pomiri človeške misli in srca ter stori, da bo napočil mir.«

Ob neki drugi priložnosti je Janez Pavel II. dejal: »Svet ne more biti brezbrizen za to nalogo (namreč oznanjati Božje usmiljenje), saj mu jo naroča Bog sam s pričevanjem svete Favstine Kowalske. Treba je proglašati z novim zagonom sporočilo o Božji ljubezni. Svet tako zelo potrebuje te ljubezni. Prišla je ura, ko je treba ponesti to Kristusovo sporočilo vsem; posebej pa še tistim, katerih človečnost in dostojanstvo, se zdi, da se zgubljata v 'skrivnosti hudobije'. Prišla je ura, ko mora sporočilo o Božjem usmiljenju napolniti srca z upanjem in se spremeniti v iskro nove civilizacije – civilizacije ljubezni.«

O, VSTALI IZ GROBA, ŠE DANES V PRELESTI!

VLADIMIR KOS

Naj znova Ti pojem, o Vstali iz groba!
Kot Ti nas nihče še ni ljubil nikdár.
Le kaj bi naš svet brez ljubezni podob?
Med barvami – Tvoje ljubezni so žarki.

Tri ure za nas si trpel – iz ljubezni,
nekoč da živeli bi v sreči Nebes.
Za nas krvavel si od biča zarez,
od križa žebeljév, in od trnov povesima.

O, Vstali iz groba v pomladni prelesti!
Naj vriskajo ustnice češenj cvetov,
zappleše naj luč izza svoda zaves,
zvonijo, zvonijo zemljé naj slapovi!

Spet s Tabo zaupno lahkó govorimo,
kot nékdaj sprejema nas Tvoje srcé.
Za nas si se vrnil iz smrtnih temin –
zdaj smrt je le prag za v nebeško življenje.

Gospod, ljubi Jezus Zveličar, zahvaljen!
V vsak dan, v vsako noč naj Vstajenje žari:
nebeška preproga iz zvezdnatih dalj
za Tvoje še zmeraj ljubeče stopinje.

NJEJ

VLADIMIR KOS

(V slogu japonske 'tánka' pesmi: s 5,
7, 5, 7 in 7 zlogi v zaporednih vrstah)

O, Marija, o!
Zvezde Ti krasé glavó,
biseri dejanj:
Ti si verovala Vanj,
da se z groba vrnil bo.

Msgr. JANEZ PUCELJ – KOORDINATOR PASTORALE SLOVENCEV PO SVETU

Slovenski škofje so na redni seji Slovenske škofovske konference, ki je potekala 6. in 7. decembra 2004 v Ljubljani, govorili tudi o skrbi za Slovence v zamejstvu in po svetu. Sklenili so, da zaenkrat ostane za to področje še naprej pristojen nadškof msgr. Alojz Uran.

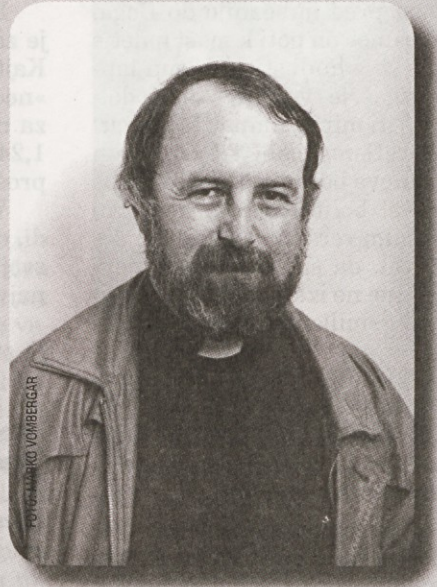
Razumljivo je, da odslej svoje naloge zaradi nove službe ljubljanskega nadškofa in metropolita ne bo mogel opravljati v takšni meri kot doslej. Zato so sklenili, da postavijo novo službo koordinatorja pastorale Slovencev po svetu.

V začetku januarja je msgr. Janez Pucelj prejel dekret, s katerim mu predsednik Slovenske škofovske konference dr. Franc Kramberger za tri leta nalaga službo koordinatorja dušnega pastirstva Slovencev po svetu. O tem bo sproti obveščal nadškofa Urana. Slovenski škofje pa se bodo v dogovoru med seboj izmenoma udeleževali pastoralnih obiskov med Slovenci po svetu.

Msgr. Janezu Pucelju, našemu znancu, prijatelju in dobrotniku iskreno čestitamo k imenovanju!

On nas pa prosi za pomoč, sodelovanje in medsebojno molitveno podporo.

Zato njegove namene in skrbi radi vključimo v dnevne molitve. Spremljajmo ga z ljubeznijo, razumevanjem in sodelovanjem pri izvrševanju nove in odgovorne službe.

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA APRIL

SPLOŠNI: *Da bi kristjani bolj zavestno preživljali nedeljo kot Gospodov dan, ki naj bo na poseben način posvečen Bogu in bližnjemu.*

Marsikje nedelja ni več poseben dan v tednu. Nakupovalna središča so odprta, v nekaterih gospodarskih dejavnostih že velja sedemdnevni delovni teden. Tako nedelja postaja dan kot vsi drugi. Molimo v tem mesecu, da bi kristjani bili med prvimi, ki bi si prizadevali, da bi nedelja bila poseben dan, dan molitve, počitka in ljubezni do bližnjega. Na ta način izpolnjujemo tretjo zapoved: »Posvečuj Gospodov dan.« Papež Janez Pavel II. je 31. maja 1998 izdal Apostolsko pismo z naslovom Gospodov dan, v katerem nas opominja, da praznovanje nedelje sega daleč nazaj,

do pripovedi o stvarjenju sveta:
»Bog je blagoslovil sedmi dan in

ga posvetil, kajti ta dan je počival od vsega svojega dela, ki ga je storil, ko je ustvarjal« (1 Mz 2,3). Nedelja kristjane spominja tudi na velikonočno nedeljo, ko je Jezus Kristus vstal od mrtvih, da bi nam podelil novo življenje, radost in mir. Poleg tega je na binkoštni dan, to je v nedeljo 50 dni po Veliki noči, Sveti Duh razlil svojo moč na apostole.

Ob nedeljah naj bi ljudje počivali in se spominjali čudeža stvarjenja, moči Gospodovega vstajenja in daru Svetega Duha. Gospodov dan posvečujemo z udeležbo pri sveti maši, s poslušanjem Božje besede in s prejetjem svetega obhajila. Izlet v naravo nam je sprostitev in hkrati priložnost, da v lepoti in harmoniji stvarstva spoznavamo in slavimo Boga. Poleg molitve in počitka pa mora nedeljo zaznamovati tudi lju-

bezen do bližnjega. Lahko bi celo trdili, da ima ljubezen do bližnjega prednost pred ljubeznijo do Boga. Če na primer na poti k maši naletiš na človeka v hudi stiski in mu lahko pomagaš, je tvoja krščanska dolžnost ne iti mimo, ampak pomagati kot dobri Samarijan. V evangelijih vedno znova beremo, kako je Jezus ozdravljaval bolne tudi v soboto in ozkosrčnim verskim voditeljem dopovedoval, da spoštovanje Gospodovega dne ne izključuje dejanj ljubezni in usmiljenja.

MISIJSKI: *Da bi si vsa krščansko občestvo goreče prizadevalo za svetost, ki bi vnela številne nove misijonske poklice.*

Vsa krščanska občestva naj vneto prosijo Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev (Lk 10,2). Prizadevati si morajo za ozračje vere, občestvene ljubezni, duhovne zrelosti, za intenzivnost zakramentalnega življenja, za darovanje trpljenja. Taka občestva so zmožna pomagati tistim - posebno mladim -, ki jih Bog kliče v svojo službo, da odkrijejo ta klic in mu zvesto sledijo.

Evharistija je središče vsega molitvenega življenja. Kontemplacija Kristusa, ki je dejansko in resnično navzoč pod podobo kruha in vina, lahko vzbudi v srcu osebe, ki jo Kristus kliče v duhovništvo ali posebno poslanstvo v Cerkev, občutke sv. Petra na gori Tabor, ko

je vzkliknil: »Gospod, dobro je, da smo tukaj« (Mt 17,4).

Posebno vrednost ima molitev, ki je združena z žrtvijo in trpljenjem. Kajti trpljenje, ki dopolnjuje, kar »nedostaja bridkostim Kristusovim za njegovo telo, ki je Cerkev« (Kol 1,24), je nadvse učinkovita oblika prošnje.

Verniki naj prosijo Gospoda tudi, da bi vsi 'poklicani' ostali zvesti svoji službi evangelizacije in dosegli najvišjo mogočo stopnjo popolnosti.

(Prirejeno po Poslanici Janeza Pavla II. ob svetovnem dnevu poklicev 23.11. 2003.) -

N. G.

SLOVENSKI: *Da bi kljub neugodnim okoliščinam, ki sotežujejo naše versko življenje, ostali zvesti Kristusu in njegovemu evangeliju.*

Kristus je živel v zanj neugodnih okoliščinah, prav tako njegovi učenci v vseh dvajsetih stoletjih. Razumljivo je, da neugodne okoliščine obdajajo tudi nas slovenske kristjane. Da so sposobne odtrgati nas od vere ali vsaj oddaljiti od nje, je vidno iz dejstva, da mnogi kristjani vero, v kateri so bili vzgojeni, opuščajo.

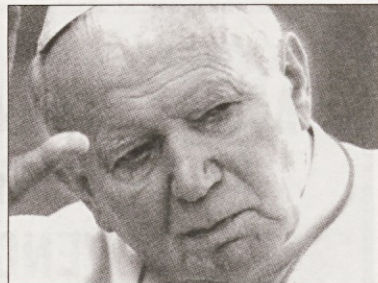
Ena od teh okoliščin je široka ponudba najrazličnejših možnosti na področju religioznosti od budizma do satanizma, vmes pa je nešteto sekt in drugih duhovnih gibanj, ki za sebe trdijo, da so izboljšani nadomestek naše vere.

Kot drugo obliko lahko navedemo pretirano potrošništvo. Ne da bi se zavedali, mnogi s tem malikujejo stvari, ki so jim ali vsaj mislijo, da so jim potrebne za vsakdanje življenje.

Neugodna okoliščina za naše življenje po veri je javno mnenje, ki ga ustvarjajo kristjanom nenaklonjeni mediji. Vero prikazujejo kot nekaj zaostalega, Cerkev navadno pripisujejo samo slabe lastnosti.

Neugodna okoliščina utegne biti za marsikoga, da nekateri naši kulturniki izpovedujejo nihilizem, politiki in gospodarstveniki pa se podrejajo načelom nebrzdanega liberalizma.

Obramba proti tem in vsem drugim nevarnostim je zelo preprosta: živeti iz evangelija in ohraniti zvestobo Kristusu. *p. Franc Cerar*

PAPEŽ JE PAVEDAL

OSEBJU BOLNIŠNICE GEMELLI: Izkusil sem in še enkrat občudujem prizadevno skrb in visoko poklicno usposobljenost zdravnikov, medicinskih sester in vsega zdravstvenega osebja. Zagotavljam jim svoje molitve, da bo bolnišnica Gemelli lahko zvesto nadaljevala cenjeno in hvalevredno službo, ki jo opravlja tolikim bolnikom in njihovim družinam, pri tem pa vedno združuje zdravstveno in poklicno pristojnost z evangeljskim duhom, ki že od začetka zaznamuje to pomembno cerkveno ustanovo. Zlasti bom molil za otroke, s katerimi sem se še posebej čutil tesno povezanega v teh dneh.

10. februarja v pismu vodstvu bolnišnice Gemelli

OSMISLU MOLITVE BOLNIKOV IN TRPLJENJA: Močno cenim vaše molitve in trpljenje in vas prosim, da jih darujete za Cerkev in svet, tudi zame in za moje poslanstvo vesoljnega pastirja krščanskega ljudstva. Človeško trpljenje ni nikdar nekoristno, marveč je zelo dragoceno, saj je del skrivnostnega, toda resničnega odrešenjskega poslanstva Božjega Sina.

V sporočilu, ki go je kardinal Ruini 11. februarja prebral med mašo v baziliki sv. Petra

UMRLA S. LUCIJA DOS SANTOS

Torek, 15. februarja, je bil na Portugalskem dan žalovanja

V portugalski Coimbri je v nedeljo, 13. februarja, zvečer v 98. letu starosti umrla karmeličanka s. Lucia de Jesus dos Santos, zadnja od treh »fatimskih vidcev.«

Od maja do oktobra 1917 se je v votlini Cova da Iria pri Fatimi Marija prikazovala trem vidcem: Jacinti (Hijacinti) Marto (1910-1920), Franciscu (Frančišku) Martoju (1908-1919) in Lucii (Luciji) dos Santos. Naročala jim je, naj ljudi pozivajo k spreobrnjenju in pokori. Žolčne razprave v tisku o pristnosti Marijinih prikazovanj in razodetij so v tedanji zelo proticerkveno usmerjeni Portugalski nagnile okrajnega prefekta, da je avgusta 1917 izdal zaporni nalog za vse tri vidce. Te so v ječi ločili in zastraševali, vendar jih niso strli, da bi preklicali, kar so videli in slišali. Vrhunec fatimskih dogodkov je bil tako imenovani »sončni čudež« 13. oktobra 1917. Tedaj se je v Irijski dolini ob pastirčkih zbralo več kot 50.000 odraslih; med njimi tudi neredki ateisti in agnostiki. Navzoči so doživeli nenavaden nebesni pojav. Z njim so se tudi končala Marijina prikazovanja v Fatimi.

Cerkev je čiščenje Naše ljube Gospe v Fatimi uradno dovolila leta 1930. Brata in sestro Jacinto in Francisca Martoja - umrla sta zgodaj, kot je Marija napovedala - je papež Janez Pavel II. razglasil za blažena 13. maja 2000 v Fatimi. Prva otroka v zgodovini Cerkve, ki nista umrla mučeniške smrti.

Papež Janez Pavel II. se čuti še posebej povezanega s Fatimo. Prepričan je, da ga je prav Marijina priprošnja v tem romarskem svetišču obvarovala smrti, ko je Turek Ali Agca 13. maja 1981 streljal nanj na Trgu sv. Petra. Leta 2000 je dovolil

objavo tretje fatimske skrivnosti, v kateri je na preroško-simboličen način napovedan tudi atentat na papeža. To skrivnost je skrbno varovala prav s. Lucija, prav tako pa tudi papeži Janez XXIII., Pavel VI. Janez Pavel I. in sedanji papež. Ta je že ob prvi obletnici atentata na »škofa v belem,« ki se bo zgrudil pod streli, kot je bilo napovedano v omenjeni skrivnosti, romal v Fatimo, kjer se je Mariji zahvalil za čudežno rešitev, obenem pa se prvič srečal s s. Lucijo. Pred objavo tretje skrivnosti je za to dobil njeno privoljenje. Zadnjič se je srečal z njo, ko je Martojeva razglasil za blažena. Pred mašo se je papež s s. Lucijo pogovarjal deset minut v zakristiji svetišča v Fatimi. Šest tednov zatem so v Vatikanu objavili skrivnostno besedilo z uradnim komentarjem. Ker so se v javnosti pojavila ugibanja, da v Vatikanu le niso povedali vsega, je kongregacija za verski nauk zatem poudarila, da je bila objavljena celotna vsebina tretje fatimske skrivnosti (prvi dve se nanašata na drugo svetovno vojno in spreobrnjenje komunistične Rusije).

Škof Albino Cleto iz Coimbre je 14. februarja za italijansko katoliško agencijo SIR povedal, da je papež Janez Pavel II. s. Luciji pisal, preden je umrla. Podelil ji je blagoslov ter ji zagotovil, da bo zanjo molil ob njenem slovesu s tega sveta.

S. Lucija se je rodila 22. marca 1907 v Aljustrelu. Leta 1921 je vstopila k redovnicam dorotejkam v Vilarju pri Portu. Postulat je opravila v Pontevedri, noviciat v Tuyju, oba kraja sta v Španiji, kjer je leta 1928 naredila redovne zaobljube. Leta 1946 se je vrnila na Portugalsko. Tam je dobila papeško dovoljenje za prestop v strožji karmeličanski red. Leta 1949 je v karmelu v Coimbri naredila večne zaobljube. Tam je napisala spomine

v dveh zvezkih.

Maša zadušnica za umrlo redovnico je bila 15. februarja v stolnici v Coimbri. Po njej so njene posmrtno preostanke položili v grobnico redovnic karmeličank. Kot poroča portugalska katoliška agencija Ecclesia, je predviden poznejši prenos v Fatimo.

Iz Družine

»NEKA ZVONE SVA ZVONA!«

»Naj zvonijo vsi zvonovi!«

Ko so na smrt bolnega maršala Tita pripelja v ljubljanski Klinični center na zdravljenje, so zaukazali, naj se od cerkve Sv. Petra, ki je nedaleč od bolnišnice, ne bi oglašali zvonovi, da ne bi motili utrujenega predsednika Jugoslavije.

Čez dan ali dva, ko se je bil bolni predsednik zazrl skozi okno in opazil zvonik, je vprašal ljudi krog sebe: »Pa što, ova crkva nema zvona?« In pojasnili so mu, da zvonov ne zvonijo, da bi ga ne motili v bolniški postelji. Pa je vidno oslabei predsednik vzkliznil: »Neka zvone sva zvona!«

Anekdoti je pripovedoval pomožni škof Alojz Uran ob blagoslovitvi zvonov v Grčarevcu

Iz Logaških novic

VINCENCIJ FERRERI,

spokorni pridigar –
ok. 1350-1419

5. april

Papež Urban VI., ki je bil izvoljen leta 1378, je bil kot človek zelo nerodnega značaja, tako da si je kmalu odbil velik del kardinalskega zbora, ki je sprva držal z njim. Nezadovoljni kardinali so še isto leto izvolili protipapeža Klemena VII., ki se je naselil v Avignonu, od koder se je leto poprej vrnil v Rim papež Gregor XI. po dvainsedemdesetih letih »babilonske sužnosti«. Z nastopom protipapeža Klemena VII. se v cerkveni zgodovini začenja žalostno, sedemdeset let trajajoče obdobje »zahodnega razkola«, ki je privedel do Lutrove reforme. Verni ljudje so bili zmedeni in niso vedeli, kateri papež je pravi, saj so celo nekateri svetniki držali s protipapežem.

Med njimi je bil tudi sveti Vincencij Ferreri, eden največjih spokornih pridigarjev 15. stoletja. S svojo ognjevitno besedo je v zmoto zapeljal cele dežele, ko pa je spoznal, da ne podpira pravilno izvoljenega papeža, se je na vso moč trudil, da bi razkolnega papeža pregovoril, naj se v blagor Kristusove Cerkve odpove Petrovemu prestolu, da bo na Zahodu zopet zavladala edinost.

Vincencij Ferreri je bil Španec: rodil se je okoli leta 1350 v mestu Valencia. Ko mu je bilo sedemnajst let, je oblekel dominikansko redovno obleko, študiral modroslovje in bogoslovje, po mašniškem posvečenju pa je bil nekaj časa profesor modroslovja v rojstnem mestu. Tam ga je spoznal stolni prošt Peter de Luna, kasnejši razkolni papež Benedikt XIII., ki je mladega redovnika zelo cenil. Vincencij je kmalu zaslovel kot odličen pridigar. Njegova pretresljiva beseda je grešnike spreobračala in vabila k poboljša-

nju. Deloval je tudi s pisano besedo. Nekdanji stolni prošt Peter de Luna je kot odposlanec avignonskega razkolnega papeža znal pridobiti Vincencija, da je v svoji razpravi o papeštvu pravilno izvoljenega naslednika apostola Petra, papeža Urbana VI., razglasil za »odpadnika in sovražnika Cerkve« in zagovarjal razkolnega papeža Klemena VII. Ko je Peter de Luna leta 1394 postal razkolni papež z imenom Benedikt XIII., je povabil Vincencija na svoj dvor v Avignon, kjer je bil njegov spovednik in predstojnik apostolske palače. Zvesto je opravljal svojo službo, odklonil pa je vse cerkvene časti. Ko je od blizu spoznaval razkrajajočo moč razkola v Cerkvi, je razkolnega papeža prepričeval, naj odstopi, vendar zaman.

Jeseni leta 1399, po videnju, v katerem sta mu govorila Kristus in sv. Frančišek Asiški, je Vincencij zapustil Avignon in začel novo, dvajsetletno misijonsko potovanje, na katerem je nastopal z vso vnemo kot klicar k pokori in poboljšanju. Prehodil je južno Francijo, severno Italijo, Švico, severno Španijo. Pridigar je s tako vnemo in prepričljivostjo, da so množice kar strmele vanj. Z njim je potovalo pet dominikancev in več svetnih duhovnikov, da so mu pomagali pri spovedovanju. V njegovem spremstvu je bilo tudi več notarjev, ki so po Vincencijevih spokornih pridigah uradno zapisovali sprave med sprtimi družinami.

Njegova beseda je bila preprič-

ljiva zato, ker je sam živel tako, kakor je drugim predpisoval. Bil je kakor novi Janez Krstnik. Govoril je najraje o resnicah, ki so nagibale k pokori: o Kristusovem trpljenju, o štirih poslednjih rečeh in o bližajočem se koncu sveta. Zadnje govore je imel v mestu Vannes v francoski pokrajini Bretanji, kjer se je 5. aprila 1419 srečal s smrtjo. Pokopali so ga v stolnici tega mesta. Leta 1455 ga je papež Kalist III. razglasil za svetnika.

Danes godujejo nekateri naši rojaki, ki jim je ime Vincencij, Vin-ko, Cene. Treba pa je povedati, da je svetnikov Vincencijev kar lepo število.

SILVESTER ČUK

NOVICE IZ KATOLIŠKEGA SVETA

DUH ČASA S SVOJIMI DESETIMI UKAZI

Bamberški nadškof Ludwig Schick je opozoril, da je po raziskavah javnega mnenja sodobno življenje vsestransko usuznjeno desetim ukazom duha časa. To so: pospešek, fitness, uspeh, fleksibilnost, dogodek (event), zabava, novost, biti v koraku z dogajanjem (on line), mobilnost in individualnost. Te besede ravnajo pogosto z nami kakor brezsrčni priganjači sužnjeve. Naše življenje mora biti namreč čedalje hitrejšo, naše telo čedalje bolj čilo, še uspešnejše mora biti življenje, čedalje bolj nestalno, vedno bolj novo in zabavno, vedno bolj individualno, vedno bolj mobilno, in v vsem moramo biti na tekočem. Ob hlastanju za vsem tem zapademo mrzličnemu prizadevanju in stresu. – Božja beseda pa nas vabi, da tem sodobnim priganjačem ubežimo vsaj vsako nedeljo ter pri sv. maši umirimo svoje srce v Gospodu. Značilnost bogoslužja naj bo zato notranji mir, ne pa nenehno iskanje novosti, direndaj, teater in zabava. Proč od skrbi, stresa in mrzličnosti naj bi začutili Božjo bližino. Zato sta pri bogoslužju potrebna tudi tihota in premišljevanje, da bomo spet lahko prišli k samim sebi, k Bogu in k svojemu bližnjemu.

(Glasnik Kraljice miru)

BUTTIGLIONE:**»Potrebujemo ljudi, ki imajo vero in otroke«**

Tudi v jutrišnji Evropi bo veliko ljudi z »močno krščansko vero«. To prepričanje je poudaril italijanski evropski minister Rocco Buttiglione v Rimu pred »Vatikanskim forumom«, združenjem vatikanskih poročevalcev in študentov komunikacij-

skih znanosti. Buttiglione je dejal, da ni »pesimističen« glede na prihodnost. Buttiglione je moral umakniti svojo kandidaturo kot komisar EU, ker njegova osebna krščanska prepričanja pri zaslišanju v parlamentu EU niso bila deležna posebnih simpatij.

»Potrebujemo ljudi, ki verujejo in imajo otroke,« je dejal minister, ki je pred svojo politično kariero zbudil pozornost kot katoliški filozof. Buttiglione - sam oče štirih otrok - se je zavzel za to, da naj bi se kristjani v Evropi »trudili in bojevali«. Bila bi »kapitalna napaka«, če bi kontinent kar prepustili nasprotnikom krščanstva. Kristjani se tudi ne smejo bati politike. Družinska politika mora nujno

ostati v pristojnosti držav članic EU in se ne sme prepustiti Bruslju, je podčrtal Buttiglione. Odločilnega pomena je, da davčna zakonodaja ustrezno upošteva dosežke družin.

Buttiglione se je zavzel v svojem predavanju v rimskem »Centro Russia Ecumenica« za složnost med katoliškimi in pravoslavni kristjani.

Minister je dobesedno menil: »Če vidimo, da je skoraj vse, kar imamo skupnega, danes v nevarnosti, bomo spoznali, kako malo nas v resnici loči.«

Glede na diskusijo o pristopu Turčije k EU se je italijanski krščanskodemokratski politik zavzel za potrpežljivost. Pred ponovno širitvijo potrebuje Evropa čas: »Mi naj bi počakali in pogledali, kaj bo prišlo.« Hkrati je Buttiglione opozoril na naravno pravo kot osnovo multikulturnega sožitja: »Ta oblika sožitja funkcionira, če temelji na naravnem pravu, kjer imamo vsi pravice in dolžnosti.«

Iz Nedelje

KRŠČANSTVO, MORALA IN POLITIKA

GAŠPER BLAŽIČ

Ko govorimo o politiki in religiji (konkretno o krščanstvu) ter o odnosu med njima, se pogosto sprašujemo, ali ni sta religioznost ter političnost dva med seboj različna ter povsem nedružljiva svetova (čeprav pogosto tudi v politiki najdemo različne obrede in celo »bogove«, pravzaprav malike). Povezovanje politike in religije pogosto vzbuja občutek nelagodja in strahu, kajti protagonisti dogmatičnega laicizma še danes prek medijev skrivajo, da klerikalizem oz. »katoliški fundamentalizem« zlepa ne bo izbrisan iz zgodovine spomina, tudi s pomočjo znanih psevdoliberalističnih krilat, kot je na primer »vmešavanje Cerkve v politiko«. Moj namen seveda ni razpravljati o

odnosu med Cerkvijo in državo ali med religijo in politiko na teoretični ravni, ampak nameravam opozoriti na nevarno past, v katero se pogosto ujamejo mnogi Slovenci (žal tudi veliko kristjanov). To je apriorna ločitev morale od politike glede na posameznika kot subjekt, ki (ne) vstopa v politično dogajanje.

Morda se bo komu zdelo neprijetno razpravljati o morali in politiki, češ saj človek ne more delovati v politiki, če ni pokvarjen. Ravno v takšnem razmišljanju pa se skriva zanka, ki kristjanom onemogoča normalno »dihanje« v družbi. Tovrstna mentaliteta marsikaterega kristjana odvrta ne samo od političnega, temveč tudi od socialnega angažiranja v širšem pomenu besede. Zato se je mogoče

strinjati s tezo, da se kristjani sicer pogosto pritožujemo nad dejstvom, da Sloveniji vlada peščica ateistov in da je v politiki ogromno nemoralnega početja, ob tem pa ne pomislimo, da si dostikrat po nepotrebnem sami sebi postavljamo ovire.

Kot sem že omenil, je najbolj problematično apriorno ločevanje morale od politike, to pa pomeni, da politiko pojmuje kot dejavnost, ki je v nasprotju s krščanskim naukom, saj naj bi politika pomenila zgolj boj za oblast, denar in privilegije, pri čemer naj bi bila dovoljena vsa sredstva. Tako je mogoče večkrat slišati znano opazko: »Politika se kristjanu ne spodobi.« Ali: »Prepustimo politiko politikom, saj smo jih izvolili.« Pa ▶

je res tako? Demokracija izvorno pomeni »vladavina ljudstva« in bolj ali manj omogoča vsem ljudem, da vplivajo na politično dogajanje v državi, čeprav je treba resnici na ljubo priznati, da nobena oblika demokracije ni idealna, vendar pa je demokratična oblika vladanja še vedno boljša kot totalitarizem, utemeljen na ustrahovanju in laži. Res je sicer, da voljo ljudstva ponavadi zastopajo na volitvah izvoljeni predstavniki za določen mandat. Demokracija daje možnost ljudem, da izrazijo svojo politično voljo bodisi prek volitev (in referendumov), bodisi prek civilne družbe, lahko pa tudi z bolj aktivno vključitvijo v politično življenje. Z uveljavitvijo formalne demokracije v Sloveniji leta 1990 se je tudi kristjanom odprl politični prostor, vendar pa je po več kot desetih letih formalne demokracije še vedno mogoče opaziti močno antipolitično razpoloženje med kristjani. Pri tem so odločilni zlasti trije dejavniki.

Dediščina totalitarnega režima. V času komunističnega totalitarizma je bila oblast »rezervirana« zgolj za pripadnike ene politične opcije, to pa je bila komunistična partija ali »avantgarda delavskega razreda«, ki je imela absolutno oblast v državi in se je celó enačila državo in družbo. Ker je komunistična partija enačila državo z družbo (katero si je hotela zgraditi po načelih komunistične ideologije – komunistični *fundamentalizem* torej!), je zatirala vsakršno drugačnost, pri čemer je posebej pazila na »pravovernost« tistih, ki so bili na vodstvenih položajih. Ker je komunistični režim še posebej preganjal Cerkev in uveljavljal ideološki *apartheid*, je bila kristjanom pot do vodstvenih položajev, še zlasti do politike, popolnoma zaprta. Več desetletij trajajoče obdobje krščanske drugorazrednosti ter močna ideološka indoktrinacija pa sta povzročili, da se je med kristjane naselila zavest, da je politika zgolj za izbrance, hkrati pa se je krščansko življenje zožilo v nekakšno zaprto cerkvenost brez avtonomne odgovornosti za svet.

Zgrešeno dojetje politike. Potem ko je Slovenija postala formalno demokratična in nato še samostojna država, se je začel dolgo trajen in težaven proces tranzicije, ki še vedno ni dokončan. To pomeni, da je Slovenija formalno sicer demokratična država, vendar vsebinsko še ni sprejela demokratičnih standardov. To je razvidno tudi v stanju duha, ki ga je slovenski pisatelj Drago Jančar opisal v svojih esejih (zlasti *Egiptovski lonci mesa* in *Slovenske marginalije*). Na primer: »Problem torej ni v nezadovoljstvu, problem je v tem, da slovenska družba ni sposobna in pripravljena sprejeti nobene kritične artikulacije, ki iz tega nezadovoljstva izhaja. Problem je v tem, da prevladuje nezadostna in nizka kultura mnogih, ki demokracijo v javnosti oblikujejo in zastopajo. /.../ V Sloveniji se v glavnem nerga, kot se je nergalo v prejšnjem sistemu.« Ta kratki odlomek iz Jančarjevega eseya veliko pove o stanju duha na Slovenskem, poleg tega pa je treba vedeti, da prepripi v politiki ter aфере pogosto slabo vplivajo na razpoloženje državljanov. Zato politike ne pojmujejo kot skrb za skupno dobro, temveč kot skrb za lastno dobro, torej za osebne koristi tistega, ki je na oblasti. Posledica takšnega mišljenja pa je apriorna demoralizacija politike, pri čemer se državljani obračajo stran od političnega dogajanja z izgovori, češ saj se ne da nič spremeniti, saj so »vsi isti« itd. Tako se manevrski prostor za zlorabo oblasti še poveča.

Globalne spremembe v politiki. Krivde za nezaupanje v politiko pa seveda ne smemo pripisati samo komunistični indoktrinaciji ter zlorabi oblasti, temveč tudi globalnim spremembam. Treba je vedeti, da se je odnos ljudi do politike v daljšem časovnem obdobju spreminjal, prav tako se je spreminjal tudi odnos med politiko, religijo, kulturo ter družbo kot celoto. Potem ko je v novem veku prišlo do radikalne ločitve Cerkve od politike (na primer v Franciji), se je politika nekako »sakralizirala«. V postmoderni pa

smo priče novemu pojavu, to je *desakralizacija* politike. Politika je izgubila svoj sakralizirani položaj. Še več, postala je žrtev (podobno kot Cerkev) postmoderne nezaupanja v institucije. Poleg tega je prišlo do premika iz skupnih družbenih vrednot na individualne. Etična skepsa ter relativizem sta v postmoderni dobila nov zagon, od tod tudi težnja sodobne politike, da se ločuje področje morale od samega političnega delovanja. Poleg tega se je spremenilo pojmovanje politike: če je politika prej pomenila skrb za skupno dobro, so sedaj v ospredju individualni interesi ter zadovoljevanje le-teh.

In kako je z razmerjem med politiko in moralo? Če je politika urejanje skupnih zadev, skrb za skupno dobro, potem ne moremo ločiti politike od vrednot. Vsaka oblast mora imeti neko vizijo (ideologijo) o vodenju države, vizije pa ne more biti, če ni vrednot. Obstajati pa mora seveda tudi zavest, kaj je dobro in kaj je prav, pa tudi zavest o tem, kaj ni dobro za državo. Če urejanje skupnih zadev ločimo od morale in ga prepustimo vrednostnemu skepticizmu, je s tem omogočena zloraba oblasti z vsemi spremljajočimi pojavi (korupcija, klientizem, izigravanje pravnega reda, itd.). Dejansko je zloraba oblasti bolj ali manj prisotna ne samo v totalitarizmih, temveč tudi v demokratičnih državah, kajti demokracija kot politični sistem ni idealna in je poleg tega zelo občutljiva. Da pa se možnost zlorabe oblasti zmanjša, je potrebna čim večja politična angažiranost ter kritičnost državljanov. Če pa se že vnaprej sprijaznimo z ločitvijo morale od politike in se politiki popolnoma odpovemo, povečamo manevrski prostor za zlorabo oblasti. (Ne)zanimanje državljanov za javne zadeve je namreč preizkusni kamen demokracije, kajti čim večja je stopnja nezanimanja za javne (politične) zadeve (pri čemer igra veliko vlogo kritičnost do oblasti), tem večja je možnost za zlorabo demokracije ter samopašnost oblasti. Monopoli z asistenco medijev vzpostavljajo začaran krog *demokracature* z oblastno oligarhijo, ki

jo podpira le del državljanov. Kri-
tičnost in trezna presoja sta po-
trebni tudi pri volitvah, saj le tako
lahko preprečimo vladavino »enih
in istih«, kajti neformalen, a še
tako pomemben pogoj za volitve
je tekmovanje približno enako-
vrednih političnih elit ter njihova
menjava na oblasti, poleg tega pa
zavest politične odgovornosti ter
zavezanosti cilju politike, to pa je
služenje. Ali kot pravi dr. Ivan Štu-
hec: »Oblast je res pokvarljiva – kaj
pa ni? Zdravilo zoper to je zavest,
da sem lahko jutri zamenjan.«

Vprašanje pa je, kako naj se
kristjan vključuje v politično živ-
ljenje. Morda bi bilo dobro teo-
retično izhodišče za kristjanovo po-
litično delovanje pojem (po Vaclavu
Havlu) »nepolitične politike«, torej
politike kot »nesebičnega služenja
soljudem, kot uresničevana morala,

ki je utemeljena v vesti in resnici«. Izhodišče kristjanovega socialne-
ga delovanja je Jezusova zapoved:
»Ljubi svojega bližnjega kakor sa-
mega sebe« (Mt 22,39). Skrb za
bližnjega zahteva od kristjana an-
gažiranost v družbi, kajti Jezus
pravi: »Uboge imate namreč vedno
med seboj, mene pa nimate ved-
no« (Mt 26,11). Vendar pa je druž-
beno angažiranje vedno znova ve-
zано na politiko, ki predstavlja
nekakšno »središče družbe«. Po-
litično angažiranje kristjana je
trojno: aktivno (neposredno poli-
tično angažiranje), pasivno (z
udeležbo na volitvah) ter civilno-
družbeno (kristjan se prek pros-
tovoljnih združenj s svojo aktiv-
nostjo vključuje v širše politično
dogajanje). Morda se bo komu ven-
darle zdelo, da gre v tem primeru
(pri družbenem angažiranju kris-

tjanov) za »vmešavanje Cerkev v
politiko«, vendar pa je Cerkev kot
celota subjekt civilne družbe, ki
priznava politiki avtonomijo glede
na religijo, ne more pa privoliti v lo-
čitev politike od občeveljavnih vre-
dnost.

Ko se bomo torej soočali s po-
litičnimi izzivi, se moramo za-
vedati, da je politika kljub vse-
mu skrb za skupne zadeve, za-
to bi bilo napačno, če bi se ji od-
povedali. Osnovna politična vzgo-
ja ter spodbujanje k različnim
oblikam političnega angažiranja
je pomemben izziv za pastoralno
dejavnost Cerkev na Slovenskem.
Predvsem pa je pomembna zavest,
da je politika stvar nas vseh, ne le
izbrancev, in prav to bi moralo pos-
tati eno od vodil socialne dejavnosti
kristjanov. ●

Vprašujete

ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1. Odkar je papež Janez Pavel II. resneje zbolel, se je začelo tudi vedno pogosteje govoriti o njegovem nasledstvu. Nekateri bi radi, da bi se odpovedal, drugi ga občudujejo, ker da vedeti, da ne misli odstopiti. Senzacionalistični tisk pa že tudi ugiba, kdo so najbolj verjetni kandidati za naslednjega papeža. Mene pa zanima predvsem vprašanje, ali se je v zgodovini Cerkev kakšen papež že odpovedal.

Moj odgovor bo nujno kratek, ker bi podrobnejše obravnavanje tega vprašanja zahtevalo preveč prostora. Najprej je treba vedeti, da Kristus ni ničesar določil, kako naj Petrovo prvenstvo (sv. Peter je bil prvi papež) prehaja na njegove naslednike. To zadevo je prepustil Cerkvi sami. Papeži sami so zatorej od vsega početka določali nasledstvo na papeškem prestolu. Eno je jasno: vse doslej je bilo tako, da je škof rimske škofije, katere prvi škof je bil sv. Peter, avtomatično

postal tudi papež. Pustimo pa ob strani vprašanje, če bi se to lahko kdaj spremenilo. Dejstvo je, da je že dvajset stoletij tako.

V prvih krščanskih stoletjih so rimskega škofa in s tem tudi papeža volili rimski duhovniki in diakoni. To je trajalo več stoletij, seveda z nekaterimi variantami, ki nas pa tukaj ne zanimajo. Velika sprememba se je izvršila šele na 3. lateranskem koncilu leta 1179, ko je pravica voliti papeže prešla na kardinale. Kardinale imenujejo papeži in sicer med tistimi duhovniki

in škofi (izjemoma tudi laiki), ki se posebej odlikujejo po znanju, po-
božnosti in modrosti. Njih število
je bilo v različnih časih različno. To-
liko kot jih je danes, jih še nikoli ni
bilo. Na omenjenem koncilu je bilo
določeno, da imajo pravico voliti
papeže samo kardinale. To velja
še danes z majhno spremembo, ki
jo je uvedel papež Pavel VI., ko je
kardinalom, ki so izpolnili 80 let,
odvzel to pravico. Ne morejo več vo-
liti, lahko pa so seveda izvoljeni.

Sedaj pa k vašemu vprašanju:
se morejo papeži odpovedati? To z
gotovostjo vemo vsaj od leta 1294
naprej, ko se je dejansko en papež
odpovedal. Bil je to Celestin V. Kot
že večkrat v zgodovini, je Cerkev

tedaj preživljala težke čase. V tem primeru je bila težava v tem, da se kardinali več kot dve leti niso mogli zediniti, koga bi izvolili za papeža. Bilo je to po smrti Nikolaja IV. Končno so prišli na misel, da bi izvolili kakega navadnega duhovnika ali pa redovnika, ki bi bil za vse sprejemljiv. Obrnili so se na italijanskega benediktinskega meniha Modroneja, ki je bil tedaj star že 79 let. Pristal je na izvolitev in si privzel ime Celestin V. Bil je zelo pobožen in asketičen menih in je celo ustanovil novo meniško družbo, ki se je po njem imenovala celestinci.

Seveda, nekaj se zahteva za dobrega meniha, nekaj drugega pa za dobrega papeža. Lastnosti za dobrega in sposobnega papeža pa Celestin ni imel. Komaj je zavladal, je naredil nekaj tako težkih napak, da je Cerkev grozila prava anarhija. Naj omenim samo dve: imenoval je za lionskega škofa (že tedaj važna škofija v Franciji) 21 letnega sina neapeljskega kralja Luisa, ki še ni bil niti klerik, še manj duhovnik. Druga: v prvih tednih je imenoval celo vrsto novih kardinalov, bolj po priporočilih drugih, kot pa po lastnem poznanju. Tako je prav kmalu uvidel sam in z njim seveda tudi odgovorni krogi v Cerkvi, da je na nek način treba temu papeževanju narediti konec. Sam je začel misliti na odpoved. Ker pa podobnega primera Cerkev še ni imela, je Ce-

lestin najprej vprašal kardinale, če ni proti nobenemu ne božjemu ne človeškemu zakonu, če bi se odpovedal. Ko so mu zagotovili da ne, se je po dobrih 5 mesecih papeževanja odpovedal. Bilo je to 13. decembra leta 1294. Vrnil se je v samostan, iz katerega je izšel, kjer je dve leti pozneje tudi umrl. Od tedaj Cerkev ve, da se tudi papeži morejo odpovedati. Vendar ne poznamo, vsaj ne z gotovostjo, nobenega drugega primera odpovedi.

Danes je to tudi uzakonjeno v cerkvenem Zakoniku, ki v ka. 32 določa: če bi se rimski papež odpovedal svoji službi, se za veljavnost zahteva le, da je odpoved svobodna in pravilno izražena, ne pa, da jo kdorkoli sprejme. To zadnje je važno. Papež namreč na zemlji nima nobenega predstojnika, komur bi moral podati svojo ostavko in bi morala od njega biti sprejeta. Njegov edini predstojnik je Kristus v nebesih. Zato je potrebno in tudi zadostno le, da je njegova odpoved resnično svobodna (torej ne izsiljena) in jasno izražena. Ko je to dano, kardinali smejo in morajo začeti proces voljenja novega papeža, ker je dejansko po odpovedi Cerkev že brez papeža.

Je pa še eno vprašanje v zvezi z načinom, kako pride Cerkev do novega papeža. Vprašanje je: bi si papež sam smel imenovati svojega naslednika? O tem se danes ne govori, vendar vprašanje obstaja. Odgovor: teologi ne vidijo nobene tozadevne nemožnosti. Vsem je namreč jasno, da je papež kot najvišja oblast v Cerkvi tisti, ki končno določa, po kakšnem postopku pride Cerkev do novega papeža. In če bi kakšen papež sam imenoval svojega naslednika, bi zatorej bilo to popolnoma zakonito dejanje. Do sedaj se kaj takega v Cerkvi še ni zgodilo. Se bo kdaj zgodilo? Ne vemo, to je prihranjeno zgodovini.

2. Nekateri sekte, med drugimi Jehovci, učijo, da bo pred koncem sveta Kristus prišel kraljevati na zemljo za tisoč let skupaj z nekaterimi vstalimi kristjani. Potem pa da bo za kratek čas Satan spuščen na zemljo, da bo skušal zapeljati k

odpadu vse narode. Zelo me zanima, kako razlaga Cerkev to mesto v knjigi Skrivnega razodetja.

Tisočletje (millenium) se imenuje skrivnostni čas 1.000 let, o katerem govori Sveto pismo Nove zaveze v 20. poglavju Skrivnega razodetja, ki ga je napisal evangelist Janez ali pa nekdo od njegovih učencev pod njegovim navdihnjenjem. V omenjenem tisočletju bo Satan uklenjen in ne bo mogel zapeljivati ljudi v greh in v upor proti Bogu in njegovemu Maziļjencu. V istem času bo na zemlji za tisoč let zakraljeval Kristus skupaj s tistimi svojimi učenci, ki so dali svoje življenje v pričevanje zanj in za njegovo besedo in s tistimi, ki niso molili Zveri in njene podobe in ki niso sprejeli znamenja na čelo ali na roko. Po teh tisočletih kraljevanja Kristusa bo Satan znova izpuščen za kratek čas, v katerem bo obnovil s svojimi pristaši boj proti Kristusu. A bo potem dokončno premagan in vržen v ognjeno in žvepleno jezero, kjer bo večno mučen.

To svetopisemsko mesto je zelo skrivnostno in še ni jasno, kako ga je treba razlagati. Cerkev je izjavila le, da je dobesedna razlaga tega mesta, kot da bi res prišel Kristus za tisoč let na svet pred koncem sveta, napačna in da se je ne sme učiti, ker je v očitnem nasprotju z drugimi razodetimi resnicami. Milenarizem (nauk o tisočletnem vidnem kraljevanju Kristusa na zemlji pred koncem sveta) je označila kot napačno razlago Svetega pisma. Zanimivo je, da je bil milenarizem zelo razširjen med kristjani v prvih stoletjih, ker je bilo tedaj v navadi preveč dobesedno razlaganje Svetega pisma. Vpliv takšnih razlag je močno vplival tudi na mnoge poznejše in tudi sodobne sekte, ki imajo milenarizem še danes za edino pravo razlago 20. poglavja Skrivnega razodetja. Med te spadajo, na primer, jehovci in adventisti.

Kakšna je pravilna razlaga tega mesta, o tem še danes razlagalci Svetega pisma ne vedo odgovora. Veliko razlag je bilo podanih do danes, toda nobena ni povsem

zadovoljiva, zato nam ne preostane drugega, kot da počakamo, kaj bodo prinesla nadaljna raziskavanja.

3. Rad bi vedel, kako naj se obnašam do jehovcev, ko potrkaajo na vrata in začno govoriti o svoji sekti kot edino pravilnem nauku.

Prvo in morda najbolj važno pravilo je, da se sploh ne spustimo v verski razgovor z njimi. Njihov način prepričevanja je dobro premišljen in naučen ter zato tudi pogosto uspešen pri ljudeh, ki nimajo zadostne verske izobrazbe. In na te ljudi se najraje obračajo. Na vsak naš ugovor proti njihovi razlagi Svetega pisma imajo takoj pri roki nekaj navedkov iz drugih mest sv. pisma, ki največkrat sploh nimajo nič opraviti z našim ugovorom. To zato, ker nimajo kaj odgovoriti na naša vprašanja. Vsak resen verski razgovor z njimi je namreč nemogoč, ker je njihova verska izobrazba zelo primitivna.

V primeru pa, da smo se že začeli pogovarjati z njimi, potem ne smemo dati njim prve besede. Ne pustiti, da bi nas oni začeli poučevati, ampak jim mi pokažemo velike krščanske resnice, ki jih oni ne verujejo in jim hkrati pokazati, kje se nahajajo v Svetem pismu. Takšne resnice so, na primer, Eucharistija, sv. Trojica, Kristusovo božanstvo, zakrament sprave in še nešteto drugih, v katere oni ne verujejo. In jim na noben način dovoliti, da preskočijo na kak drug predmet, dokler ne odgovorijo na naše ugovore. Če tega nočejo sprejeti, potem je treba enostavno zaključiti pogovor.

Še najbolje pa je, da se sploh ne spustimo z njimi v versko razpravljanje, ker s svojim obiskom pri nas ne iščejo resnice, ampak nas skušajo prepričati o svoji resnici. Najbolje je torej z vsem spoštovanjem, a tudi z vso odločnostjo povedati, da smo katoličani, polno prepričani o resničnosti svoje vere in da če potrebujemo kaj več vedeti o njej, se obrnemo na svoje duhovnike. Da se torej zahvalimo za njihovo zanimanje za naše versko življenje, da pa jih resno prisimo, in to enkrat za vselej, da

nas ne obiščejo več. Da kakor mi spoštujemo njihovo versko prepričanje, čeprav ga imamo za zmotno, tako naj oni spoštujejo naše prepričanje.

4. Radovedna sem, kateri jezik je govoril Jezus. In sploh ljudje tistega časa v Palestini?

Kristus in ljudje njegove dobe v Palestini so govorili aramejsko. Aramejščina je nadomestila hebrejščino, ki je bil jezik, ki so ga privzeli Izraelci od Kanaancev, ko so nekako v 11. stoletju pred Kristusom zasedli obljubljeni deželo Palestino, potem ko so se pod Mojzesovim vodstvom rešili egiptovske sužnosti. Verjetno so Izraelci preje govorili vsaj v neki meri svoj lastni jezik - jezik svojih očetov Abrahama, Izaka in Jakoba - govorili pa so gotovo tudi, ali pa celo v glavnem, egiptovski jezik, kajti po 430 letih, ki so jih preživeli v Egiptu, bi bilo čudno, da ne bi prevzeli egiptovskega jezika.

Ko so prišli v Sveto deželo, so polagoma privzeli jezik, ki so ga govorili tankajšnji prebivalci, ki so bili v glavnem Kanaanci, Feničani in še drugi, ki so govorili enega od tedanjih semitskih jezikov, namreč hebrejščino. Tako je ostalo do časa, ko se je začela počasi širiti na vsem Bližnjem Vzhodu aramejščina, nekako od tretjega stoletja pred Kristusom naprej. Aramejščina je sicer hebrejščini podoben jezik, nikaor pa ni nekaka pokvarjena hebrejščina. Je samostojen jezik.

Neka posebnost je bila v shodnicah. Ker so bile knjige Svetega pisma Stare zaveze pisane v hebrejščini in so se v Kristusovi dobi, kot tudi že preje v shodnicah brale v tem jeziku, ki ga navadno ljudstvo že ni več razumelo, je bilo potrebno, da so ga bralci, ki so bili tega zmožni, potem kratko povzemali v aramejščini. Tako se je bralo Sveto pismo v shodnicah torej tudi v Kristusovem času. Ne vemo, če je Jezus znal hebrejsko, gotovo je le, da je ljudem govoril po aramejsko. V nobenem drugem jeziku bi ga ljudje ne razumeli. Hebrejsko so tedaj znali le še pismouki, ker so tega potrebovali za umevanje Svetega pisma. In mor-

da še kakšni učeni duhovniki. Prevodov Svetega pisma v aramejščino seveda ni bilo.

Višje plasti prebivalstva na celem Bližnjem vzhodu pa so začele že pred Kristusom postopoma govoriti tudi grški in pozneje latinski jezik. Grški, ker je Aleksander Veliki na svojih vojaških pohodih razširil grški jezik in grško kulturo daleč na vzhod, za njim pa Rimljani rimsko kulturo v vse dežele, ki so jih vključevali v veliki rimski imperij. ●

**GLE DANJE
EROTNIČNIH
FILMOV IN
PORNOGRAFSKIH
REVIJ. KAKŠNE SO
POSLEDICE?**

NEČISTOST

- zaslepi srce in razum
- popači pogled
- nas naredi sužnje čutnosti
- spridi ljubezen

• Ne da bi se zavedali, bomo na žensko ali moškega gledali vse bolj kot na potrošniški predmet, ki služi našim užitek, kar pa je zelo enostransko. Namesto da bi odkrivali svojo zaročenko (zaročenca) ali ženo (moža) v vsej razsežnosti njene (njegove) osebnosti - njeno telo, duh, srce, razum, čutnost - se usmerimo le na telesni užitek.

• V prijateljskih odnosih ali na poklicnem področju bo naša drža usmerjena na spolnost zaradi obremenjenosti spomina, ki je prežet z erotičnimi podobami. Naša okolica bo to hitro zaznala in odnosi med moškim in žensko bodo postali dvoumni.

• Pornografija v zakonu razkraja ljubezen. Resnična ljubezen pomeni namreč podaritev samega sebe, poslušanje drugega, obzirnost, nežnost, pozornost do drugega. Žalost in gnus, ki ju poraja erotika, pa lahko oslepita in potreta naše srce.

• V sebi lahko zaznamo, da je Stvarnik v globino našega bitja zapisal težnjo po čistosti, ki ostaja vedno v nas, četudi smo jo hoteli zatreti.

• Toda čistost lahko vedno znova dosežemo, predvsem s pomočjo božjega odpuščanja. V vsakdanjem življenju pa s čuječnostjo srca: to je notranja drža, da se enostavno in odločno umaknemo vsemu, kar bi lahko umazalo naše srce (odvrnemo pogled, prenehamo sanjariti, ne gledamo pornografskih revij, plakatov...).

• Bodite o tem prepričani. Počasi se bo naša volja, tudi preko vzponov in padcev, okrepila in znova bomo našli mir in veselje srca.

Pričevanje

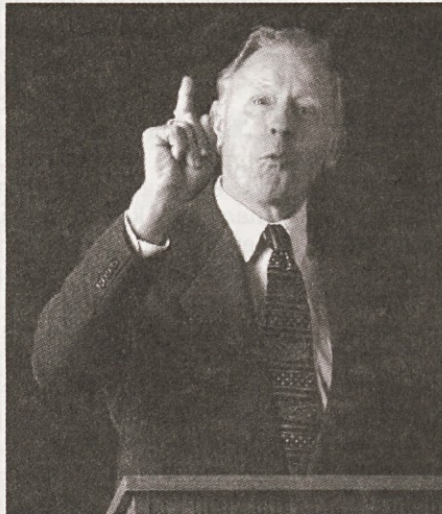
SKlaro sva prve dve leti zakona preživela kot »moderen« mlad zakonski par: izhodi, prijatelji, video, kino... Hotela sva vse videti in spoznati, zato sva gledala tudi erotične filme.

Ko sva se vrnila domov, sva se veliko presmejala, da bi tako prekrila v sebi nemir in gnus. Nisva se hotela prepustiti občutku krivde. Toda v najinih spolnih odnosih si nisem več popolnoma predstavljal Klare in tudi ona mene ne. Potuhnjeno so se nama vsiljevale podobe in naju oddaljevale drug od drugega. Težka družinska preizkušnja naju je pripeljala do tega, da sva si zastavila vprašanja o sebi in svojem življenju. Ugotovila sva, da bodo podobe, ki jih imava v spominu, vsak čas zadušile najino ljubezen. Odločila sva se, da ne bova več gledala erotičnih filmov in da na splošno ne bova več verjela vsemu, kar nama bo trenutno predstavljeno kot moderno. To nama je pomagalo, da sva zaživela, kot sva resnično želela.

Boštjan
Iz revije *On živi*

BESEDE

MICHEL QUOIST – Prevedla METKA MIZERIT

Beseda je božji dar. Nekoč bomo zanj dajali odgovor. Z besedo se pogovarjajo naše duše. Z besedo se razkrivamo. Nimamo pravice molčati, ampak govoriti je resna stvar. Svoje besede moramo pretehtati na božji tehtnici.

»Povem vam pa: za vsako prazno besedo, ki jo ljudje izgovorijo, bodo dajali odgovor na sodni dan. Po svojih

besedah boš namreč opravičen in po svojih besedah boš obsojen« (Mt 12, 36-37).

»Ne pojde v nebeško kraljestvo vsak, ki mi pravi: Gospod, Gospod, ampak kdor spolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih. Veliko mi jih bo reklo tisti dan: Gospod, Gospod, ali nismo v tvojem imenu prerokovali in v tvojem imenu izganjali hudih duhov in v tvojem imenu storili veliko čudežev? Vendar jim takrat porečem: Nikoli vas nisem poznal. Proč izpred mene, kateri delate krivico« (Mt 7, 21-23).

Gospod, začel sem govoriti in sedaj sem slabe volje. Jezen sem, ker sem se vznemiril; zapravljal sem besede in kretnje.

Ves sem se predal frazam; sedaj se bojim, da bistvenega nisem povedal.

Gospod, govoril sem in sedaj sem nemiren.

Da, bojim se govoriti; nevarno je.

Nevarno je raztresati druge, posegati v njihove duše, navezovati jih nase.

Predolgo časa imajo stegnjeno roko in odprto srce, proseč miloščino razsvetljenja ali kanček življenjskega poguma.

Poglej, kako nevarno, če jih odpustim praznih rok!

Kljub vsemu bom govoril.

Ti si mi dal besedo za nekaj kratkih let in potrebno je, da jo uporabljam.

Svojo dušo moram razdajati drugim in na mojih ustnicah čakajo besede, da jih povem bližnjemu.

Duša se ne bi mogla izražati, če bi ji bila ukradena beseda.

Nič ne vemo o malem detetu, ki je »zaprt« v svoje telo in vsa družina izbruhne v veselju, ko zasliši besedo za besedo, stavek za stavkom; njegova duša se pojavi pred nami.

Vsa družina stoji ob zglavju umirajočega in verno poslušša zadnje besede, ki jih izgovori. Potem on odide, zapre se v molk in nihče ne bo nikoli zvedel, kaj se godi v njegovi duši, ko mu njegovi sorodniki pobožno zatisnejo oči in ustnice.

Gospod, beseda je milost in nimam pravice molčati zaradi ponosa, strahu, lagodnosti ali lenobe. Drugi imajo pravico do moje besede, do moje duše.

Od tebe, Gospod, imam veselo oznanilo, ki ga moram sporočiti in nihče drugi kot jaz jim tega ne bi mogel povedati.

Nekaj besed moram povedati, morda malo, vendar polnih življenja.

Ne morem odreči.

Vendar besede, ki jih bom izrekel morajo biti resnične. Če bi bratovo pozornost napolnil s praznimi besedami, ki ne bi vsebovale resnice moje duše, bi to pomenilo izrabiti njegovo zaupanje.

Besede, ki jih bom sejal, naj bodo besede življenja, bogate duhovnosti, ki sem jo iztrgal skrivnosti sveta in človeka.

Besede, ki jih bom spočel, naj bodo nosilke Boga, ker si mi Ti moj Gospod dal ustnice, da razglašam svojo dušo, ki te prepozna in Te objema.

Gospod, odpusti mi, ker sem tako slabo govoril.

Odpusti mi, ker sem tolikokrat govoril in ničesar povedal.

Odpusti mi, ker sem tolikokrat onečastil svoje ustnice s praznimi besedami,

s hinavskimi besedami,

s strahopetnimi besedami,

z besedami, kjer ni bilo prostora zate.

Podpiraj me, kadar bom moral govoriti na sestanku, poseži v razpravo ali se preprosto pogovarjati z bratom.

Gospod, stori, da bo moja beseda seme, da bodo vsi, ki jo bodo sprejeli, lahko pričakovali dobro žetev.

+++

TA OBRAZ, GOSPOD, PONOREL BOM

Če se ne borimo z vso močjo proti neredu v svetu, kamor nas je Oče poslal, se ne moremo imenovati kristjani. Sveti Janez je rekel:

»Kdor ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, ne more ljubiti Boga, katerega ne vidi« (1 Jn 4, 20). In tudi: »Otroci, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in v resnici« (1 Jn 3, 18).

Zato, da bomo imeli mir krščanske vesti, ni dovolj, da si umijemo in

nalepitičimo obraz. Potrebna je borba proti vsem socialnim in moralnim neredom, ki so vir tega obraza.

Ubogi bodo naši sodniki.

Tedaj bodo tudi ti odgovorili:

»Gospod, kdaj smo te videli lačnega ali žejnega ali tujca ali nagega ali bolnega ali v ječi in ti nismo postregli?« Tedaj jim bo odgovoril: »Resnično vam povem: vse, česar niste storili enemu izmed teh najmanjših, tudi meni

niste storili« (Mt 25, 44-45). Gospod, videl sem obraz, ob njem mi je bilo, da bi ponorel.

Živ očitek je, dolg krik, ki biča moj mir. Mlad obraz je, Gospod, in grehi vsega sveta so se znesli nanj, ki je bil nebogljjen in izpostavljen žalitvam.

Prišli so iz vseh strani.

Prišla je revščina,

barake,

okužen zrak,

dim,

alkohol,

lakota,

bolezen,

bolnica.

Uničujoče delo,

ponižujoče delo,

stavka,

kriza,

vojna.

Opojni plesi,

gnusne pesmi,

strašni filmi,

ohlajna glasba,

lažni in umazani poljubi.

Bitka za življenje,

upor,

kriki,

udarci,

sovražstvo.

Da, od vseh strani so prihajali;

človeška sebičnost s tisočermi

strašnimi obrazi,

z debelimi umazanimi prsti,

s polomljenimi nohti,

z okuženim dihom.

Prišli so od vseh koncev sveta;

iz vseh stoletij,

od vseh strani, od vedno.

Počasi, drug za drugim,

Ali nenadoma, vsi naenkrat.

Udarjali so,

bičali,

izžemali,

grizli,

oblikovali,

tolkli s kladivom,

vrezovali,

klesali.

In končno je tukaj Obraz. Ta ubogi obraz.

Veliko let je preteklo, da so mi ga mogli pokazati, stoletja so potrebovali, da so ga izdelali. Ecce Homo: Glejte človek.

Tukaj je ubogi obraz človeka kot odprta knjiga: knjiga revščine in človeških grehov, knjiga sebičnosti, ošabnosti, strahopetnosti;

knjiga skopuštva, pohotnosti, odslovitev pasti. Glejte ga, kot boleč stok, kot jezen krik, vendar tudi kot presunljiv klic, ker je na tem popačenem obrazu, na dnu teh izbuljenih oči, kakor dve beli, iztegnjeni roki utapljajočega, pod temno vodo pristaniškega pomola, žar, plamen, tragična prošnja: neskončna želja duše, ki bi rada živela daleč od svojega blata.

Gospod, ta obraz me žene v norost; bojim se ga, ker me obsoja; Ker sem delal to kot vsi, da je svet tak; Ali sem vsaj dopustil, da je tak.

Sedaj premišlujem, da je to obraz mojega brata, mojega in tvoje. Oh, Bog! Kaj smo naredili iz tega člana tvoje družine!

Sedaj se bojim tvoje sodbe, Gospod. Zdi se mi, da boš ob koncu časov postavil predme obraze vseh ljudi, njihovih bratov, predvsem ljudi našega mesta, našega okraja, mojega delavnega okolja. V tvoji neizprosni luči bom bral s teh obrazov: gubo, ki sem jo jaz zaznamoval, usta, ki sem jih jaz skrivil, krinko, ki sem jo uklesal, pogled, ki sem ga umazal, ki sem ga ugasnil.

Vsi se bodo ustavili pred mano. Maščevalne lutke revščine in greha. Prišli bodo, poznani in nepoznani mojega časa in preteklih stoletij in vsi, ki bodo še prišli v to delavnico sveta. Tam bom, nepremičen, prestrašen, molčeč. Takrat mi boš Ti rekel:

Tisti obraz je bil moj. Gospod, odpusti mi zaradi obraza, ki me je danes obsodil. Gospod, hvala za obraz, ki me je danes prebudil. ●

PRESENETLJIVA SKRIVNOST VIC

Ne bodimo skopi s svojimi molitvami ZA DUŠE V VICAH

Prevedel in priredil STANE SNOJ (4)

Drugučinkovit pripomoček je molitev križevega pota, pravi Marija Simma. Ko premišlujemo trpljenje našega Gospoda, počasi začnemo sovražiti greh in želeti, da bi bili deležni odrešenja vsi ljudje. Takšna usmeritev našega mišljenja prinaša veliko olajšavo dušam v vicah.

Pri križevem potu nas Jezusovo trpljenje postavi pred naše grehe in

nas sili h ksanju.

Prav tako veliko koristi dušam v vicah tudi molitev rožnega venca (če je le mogoče vseh petnajst skrivnosti). S pomočjo rožnega venca je rešenih iz vic veliko duš; sama Mati Božja jih hodi tja reševat. Verjetno jo duše zato imenujejo Mati usmiljenja.

Duše rajnih so povedale Mariji Simma, da imajo tudi odpustki

neprecenljivo vrednost za njihovo osvoboditev. Če ne bi izrabili tega zaklada, ki nam ga Cerkev poklanja v korist duš, bi bilo to višek krutosti.

Zato lahko rečemo, da je molitev ena najboljših sredstev za pomoč vernim dušam, in to vsaka vrsta molitve.

Nato dodaja sestra *Emmanuel naslednjo pripoved:*

Naj vam še povem o nekem pričevanju iz leta 1864. Hermann Cohen je bil Jud, umetnik, ki se je spreobrnil in postal katoličan, nato vstopil v najstrožji red in zelo častil Najsvetejše in zato pogosto hodil v kapelo k adoracijam. Med tem ko je častil Najsvetejše, je prosil Boga, naj bi naklonil milost spreobrnjenja tudi njegovi mami. Toda ona se kljub temu ni spreobrnila in je prej umrla. Herman je bil ves iz sebe in je kleče pred Najsvetejšim dal duška svoji bolečini. »Gospod, vse ti dolgujem, res je. Toda, ali sem ti kaj odrekel? Svojo mladost, svoje načrte na svetu, svoje blagostanje, družinsko veselje, morda tudi zasluženi počitek..., vse to sem žrtvoval, ko si me poklical. In ti, Gospod, večna Dobrota, ki si obljubil, da boš stokrat povrnil, si mi odrekel dušo moje matere. Moj Bog, takšno mučeništvo je zame preveliko. Medtem ko mu je krčevit jok stiskal srce, je nenadoma slišal skrivnosten glas: »Neverni človek, tvoja mati se je rešila! Kaj ne veš, da je meni namenjena molitev vsemogočna? Vse tvoje prošnje zanjo sem zbiral in moja previdnost je to upoštevala ob njeni smrtni uri. Prav v trenutku, ko je izdihnila, sem se ji prikazal. Ko me je zagledala, je vzkliknila: 'Moj Gospod in moj Bog!' Bodi pogumen, tvoja mati se ni pogubila in tvoje goreče prošnje jo bodo kmalu rešile iz trpljenja vic.«

Dovolite mi zelo važno opombo: duše v vicah ne morejo storiti ničesar v svoj prid; same si ne morejo nič pomagati. Če živi ne molimo zanje, ostanejo popolnoma zapuščene. Zato je važno, da se zavedamo neverjetno velike moči, ki jo ima vsakdo od nas, da lajša trpljenje tem dušam.

Ce bi pred našimi očmi padel otrok z drevesa in bi videli, da je poškodovan, bi mu brez dvoma takoj priskočili na pomoč. Na podoben način se moramo odločno zavzeti za te duše, ki vse pričakujejo od nas in zaznajo našo še tako majhno žrtvico ali molitvico, ki jim lajša trpljenje.

Morda je to eden od najlepših načinov, kako delamo lahko dela usmiljenja!

Pomislimo, kaj je storil usmiljeni Samarijan iz evangelija človeku, ki

EL GRECO - Križev pot

je ležal v krvi in ranah napol mrtev ob cesti. Njegovo življenje je bilo popolnoma odvisno samo od dobrega srca neznanca, ki je prišel mimo.

Naslednje vprašanje je bilo:

Marija, zakaj v vicah ni moč več prejemati zasluženja, na zemlji pa?

Čas za zbiranje zasluženja se konča z našo smrtjo. Dokler živimo na zemlji, še lahko popravimo zlo, ki smo ga storili. To možnost nam duše v vicah zavidajo. Še celo angeli so ljubosumni zaradi te prednosti, ker lahko stalno rastemo v ljubezni do Boga.

Toda trpljenje nas večkrat privede do tega, da se upiramo. Težko ga sprejmemo in nosimo. Kako naj bi ga nosili, da bo prinašalo sadove?

Trpljenje je največji dokaz Božje ljubezni do nas, in če ga Bogu darujemo, dosežemo, da pride mnogo duš v nebesa.

Kakšen odnos moramo imeti do trpljenja? Nekateri ga imajo za Božjo kazen?

Trpljenje na noben način ni kazen. Sprejemati ga moramo kot veliko milost zase in za druge ter ga izročati naši Gospe. Ona dobro ve,

kdo potrebuje takšno ali drugačno žrtev za svoje zveličanje.

V zvezi s tem pripoveduje sestra Emmanuel izredno pričevanje, ki ga je slišala od svoje sogovornice:

Leta 1954 so številni smrtonosni plazovi zasuli in poškodovali zaselek blizu kraja, kjer je živila Marija. Kasneje je bilo še več plazov, ki pa so se na čudežen način ustavili, da niso povzročili nobene škode.

Duše so povedale Mariji, da je v tistem zaselku umrla neka hudo bolna žena, ki se na noben način ni mogla pozdraviti. Da je dolgih trideset let grozno trpela in vse trpljenje darovala Bogu za blagor svojih sovaščanov. Povedale so ji tudi, da je bila zaradi darovanega trpljenja vasica obvarovana pred plazovi.

Marija je menila, da se vas ne bi rešila, če bi bila žena zdrava. Svoje trpljenje je prenašala potrpežljivo. Rekla je, da s potrpežljivim prenašanjem trpljenja rešimo več duš kot z molitvijo, a da je molitev potrebna, da svoje trpljenje lahko prenesemo.

Nikoli ne presojujmo trpljenja kot kazen. Vzemimo ga kot spravno daritev ne samo zase, ampak predvsem za druge. Kristus je bil nedolžen, a je trpel, da je zadostil za naše grehe. Šele v nebesih bomo vedeli, kaj vse smo dosegli z vdanim prenašanjem trpljenja, združenim s Kristusovim.

Marija, duše v vicah se kdaj upirajo zaradi svojega trpljenja?

Ne! Hočejo se očiščevati, ker vedo, da je to potrebno.

Drugič dalje

KRATKE NOVICE

DUNAJ - Svet ministrov na Dunaju je na zahtevo avstrijske zunanje ministrice Benite Ferrero-Waldner 14. septembra imenoval 40 novih diplomatskih predstavnikov Avstrije v tujini. Novi avstrijski veleposlanik v Sloveniji bo koroški Slovenec Valentin Inzko, ki bo na položaju zamenjal Ferdinanda Mayrhoferja-gruenbuehla. To je prvič, da je Avstrija za veleposlanika v Ljubljani imenovala Slovenca. (Ave Maria)

Pravice nerojenega otroka

Zaradi aktualnosti in predvsem pa zato, ker se danes vse več in največkrat tudi površno, da ne rečemo žaljivo, govori o genetiki in genetskih spremembah, objavljamo dokument, ki priča o

tem, da Cerkev ohranja na tem področju več kot le dostojanstvo, saj trdno brani svetost vsakega človeškega življenja in zato tudi vsako, komaj spočeto človeško življenje. V t.i. razvitih državah poteka danes izjemna razprava o tem, če se lahko posega v samo genetsko sestavo, v samo genetsko osnovo človeka, če se lahko delajo poizkusi na človeških staminalnih celicah ali na človeških zarodkih in s človeškimi zarodki.

Gre za izjemno težke moralne, etične odločitve, o katerih ima danes jasno stališče zares samo Cerkev, ki brani svetost vsakega človeškega življenja zato, ker evangelij uči, da je vsak, prav vsak človek! narejen po Božji podobi.

Objavljamo izjavo o pravicah nerojenega otroka, ki na žalost danes nima pravne veljave v razvitih in v nerazvitih državah.

Izjava o pravicah nerojenega otroka – Mednarodni komite za zaščito nerojenih otrok

Člen 1 – Nerojeni otrok ima pra-

vico do življenja.

Člen 2 – Nerojeni otrok je pravni subjekt.

Člen 3 – Nerojeni otrok ima pravico do zdravljenja in zdravstvene zaščite.

Člen 4 – Starši, posebno mati nerojenega otroka, imajo pravico in dolžnost varovati življenje in zdravje svojega plodu.

Člen 5 – Prepovedano je eksperimentiranje z živim nerojenim otrokom in z deli njegovega telesa.

Člen 6 – Prepovedana je zloraba telesa mrtvega nerojenega otroka.

Člen 7 – Prepovedana je trgovina z nerojenimi otroki in deli njihovih teles.

Opomba: Mednarodni komite za zaščito nerojenih otrok so ustanovili predstavniki z vseh kontinentov. Izjavo o pravicah nerojenega otroka so sprejeli na ustanovni skupščini na Dunaju 25. marca 1986. Izjavo so poslali Organizaciji združenih narodov ter vladam vseh držav, da jo tudi same sprejmejo in razglasijo, kar se seveda v večini držav nikdar ni zgodilo.

Novi glas

Nerojena otroka se pogovarjata v maternici

»**A**li verjameš v življenje po rojstvu?«
»Seveda. Zagotovo obstaja nekaj po rojstvu. Morda sva sedaj tukaj zato, da se pripraviva na življenje po rojstvu.«

»To je neumnost. Ni življenja po rojstvu. Le kako bi takšno življenje izgledalo?«

»Ne vem točno, toda prepričan sem, da bo bolj svetlo in lahko bova hodila z lastnimi nogami in jedla z lastnimi usti.«

»To je popolna bedarija! Veš, da je nemogoče teči. In da bi jedla z lastnimi usti? To je noro! Za to imava vendar popkovino. Povem ti, verjemi mi: po rojstvu ni življenja!

»Popkovina je prekratka. Prepričan sem, da je nekaj po rojstvu, nekaj precej drugačnega, kot je to, na kar sva navajena.«

»Toda – nihče se še ni vrnil od tam. Zato sem prepričan, da se življenje z rojstvom konča. Poleg tega pa je jasno, da življenje pravzaprav ni nič drugega kot obstoj v ozkem, temačnem okolju.«

»No, ne vem natančno, kako izgleda življenje po rojstvu, toda v vsakem primeru bova srečala najino mamo. Ona bo potem skrbela za naju.«

»Mama! Ti verjameš v mamo? In kje naj bi, po tvoje, bila?«

»Vsepovsod okoli naju, seveda. Ali ne čutiš bitja njenega srca? Zahvaljujoč njej sva živa. Brez nje sploh ne bi obstajala.«

»Ne verjamem! Mame nisem nikoli videl, zato je jasno, da ne obstaja!«

»Mogoče res, toda včasih, ko sva popolnoma tiho, jo lahko slišiva, kako poje in boža najin svet. Veš, prepričan sem, da se življenje z rojstvom pravzaprav šele začne.« ●

KRATKE NOVICE

BERLIN – Petnajst let po padcu Berlinskega zidu vsak tretji otrok v devetih državah vzhodne Evrope in nekdanje Sovjetske zveze kljub gospodarskemu napredku še vedno živi v revščini, kar kaže, da sama gospodarska rast nujno ne izboljša življenja otrok. Leta 2001 je od 44 milijonov otrok na Češkem, Poljskem, v Rusiji, Belorusiji, Albaniji, Azerbajdžanu, Armeniji, Gruziji in Kirgizistanu kar 14 milijonov otrok živelo v revščini. (*Ave Maria*)

Vsak zase trdi, da pije zmerno

Ali se Slovenci res uvrščamo v svetovni vrh po zaužiti količini alkohola?

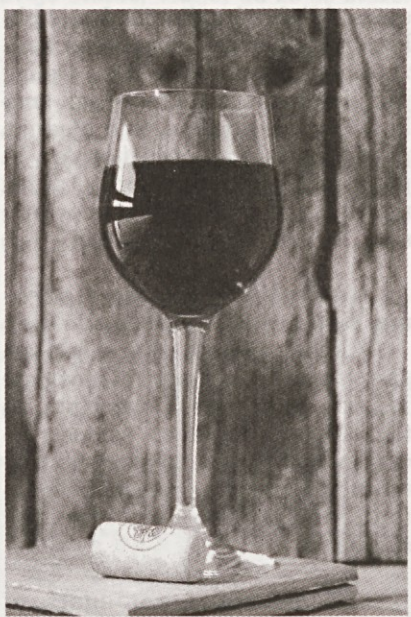
Vsa leta vztrajamo pri vrhu. Pred 15 leti so bili pred nami Francozi, Španci, Italijani, ki pa so z alkoholno politiko zmanjšali porabo alkohola za 10 do 20 odstotkov. V deželah nekdanjega vzhodnega bloka je poraba alkohola narasla in naš nekateri preHITEVAJO. Pri nas v enem letu porabimo približno 11 litrov čistega alkohola na enega prebivalca, starejšega od 15 let, kar je približno 110 litrov vina, nekaj pa je še neregistrirane domače pridelave. V Sloveniji je po naših ocenah z alkoholom zasvojenih okoli 170.000 ljudi. Razmerje med moškimi in ženskami je 5 : 1.

Kdaj je nekdo prešel od zmernega pitja v zasvojenost?

Izraza »zmerno pitje« ne uporabljamo več, saj je imel vsakdo svojo predstavo o tem, kaj to je. Redko kdo bi zase rekel, da pije preveč - vsak zase trdi, da pije zmerno. Tudi »pitje po pameti« ali »preudarno pitje« sta neuporabna izraza. Ko je nekaj alkohola v možganih, je pamet drugačna. Že najmanjša količina alkohola vpliva na delovanje možganov. Zato je stroka postavila merila, ki jasno pokažejo, kam kdo sodi. Pet do deset odstotkov ljudi v Sloveniji nikoli ne pije alkohola, med njimi je nekaj več žensk. Po tem je večja skupina ljudi, ki ga pijejo občasno v majhnih količinah, temu rečemo manj tvegano pitje. Velika skupina ljudi pije na tvegano način, kar pomeni, da bo njihovo pitje verjetno prej ali pozneje privedlo do težav - telesnih, duševnih, v družini, v službi ali s policijo. Potem je skupina ljudi, ki pije na škodljiv način, kar pomeni, da že imajo posledice zaradi pitja alkohola. Iz te skupine pa nekateri postanejo odvisni od alkohola.

Kakšna je meja med manj tveganim in tveganim pitjem?

Ni isto, če popijemo kozarec vi-

na ali kozarec piva ali žgane pijače, ker ne vsebujejo enake količine alkohola. Da lahko to primerjamo, smo določili, da je ena enota alkohola 10 gramov alkohola. Deset gramov alkohola je v enem decilitru vina, v 2,5 decilitra piva ali v enem šilcu - to je 0,3 decilitru žgane pijače. Doma narejeni jabolčnik ima približno toliko alkohola kot pivo. Za odrasle zdrave moške je meja manj tvegane pitja do 14 enot na teden, kar pomeni, največ 2 dl vina ali eno pivo na dan. Če je v tem tednu še kakšna priložnost, zabava, pa moški spi več, naj ne bi bilo ob eni priložnosti več kakor pet enot. Pogoje pa je, da v tedenski količini popitega alkohola ne presežeš 14 enot. Pri ženskah je meja za manj tvegano pitje postavljena niže, to je ne več kot 7 enot na teden. To pomeni, ne več kot deciliter vina na dan. Na zabavi pa ženska naj ne bi spila več kot tri enote alkohola.

Tudi starejši od 65 let naj ne bi popili več kot 7 enot na teden, ker se pri njih spremeni in upočasnijo presnova. Alkohol povsem odsvetujemo otrokom in mladini, nosečnicam in doječim materam ter ljudem, ki imajo težave z jetri,

ledvicami, duševne bolezni in po poškodbi možganov.

Zakaj taka razlika med moškimi in ženskami?

Ženske imajo v želodčni sluznici bistveno manj ali skoraj nič encima, imenovanega alkoholna dehidrogenaza, ki razgrajuje alkohol. Jetra so glavni organ, ki razgrajuje alkohol. Pri isti količini popitega alkohola se del pri moških razgradi že v želodcu, pri ženskah pa se ves vsrka v kri. Nekaj malega k temu prispeva tudi drugačna, v povprečju bolj »maščobna« struktura ženskega telesa. Alkohol pa je topen v vodi, ne v maščobah.

Kdaj postane pitje tvegano, škodljivo?

Če človek zaužije več kot 20 gramov alkohola na dan, se začne bistveno povečevati možnost za okvare, ki jih alkohol povzroča na telesu. Tvegano pitje zlahka preide v škodljivo. Na primer, če je človek pijan, je precej večja možnost, da se bo spotaknil ob oviro ali pa s kom sporekel, pa lahko pride do poškodbe. Pijani ljudje so pogosto prepričani, da lahko povsem normalno vozijo avto. Pa ga seveda ne in je nesreča in z njo škoda lahko tu.

Zakaj moški pijejo več kakor ženske?

Tako je bilo stoletja, vendar ta razlika v zadnjem desetletju izginja. Raziskave med dijaki srednjih šol kažejo, da skoraj ni več razlik med dekleti in fanti. V raziskavi, ki sem jo med osnovnošolci opravil pred nekaj leti, sem ugotovil, da približno polovica slovenskih družin doma proizvaja alkohol in v takšnih družinah otroci pijejo pogosteje.

Kateri so kriteriji za zasvojenost?

Zanemarjanje običajnih dolžnosti na račun pitja - po cele ure ga ni iz trgovine, zamuja po otroka v vrtec. Za isti učinek potrebuje

posameznik vedno večjo količino alkohola. Močna želja po pitju. Vztrajanje pri pitju kljub škodljivim posledicam. Če začne piti, težko neha, dokler ni pijan. Ob prenehanju pitja se pojavijo telesne težave: nervoza, tresenje, slabo počutje.

Alkohol na neki način blaži stres, manjša napetost, ki je lahko neznosna. Toda - v čem je past?

Alkohol je najbolj razširjena droga na svetu, ki je v večini držav dovoljena. Ima dokazane učinke na delovanje možganov. Mnogi te učinke doživljajo kot prijetne. Alkohol zavira funkcije nekaterih centrov v možganih, kar daje lažni občutek sprostitve. Zavira nadzor, ki ga ima človek nad svojim vedenjem. Zaradi tega se ljudje ob manjših količinah čutijo sproščene, beseda laže teče, bolj zgovorni so. Eni so dobre volje, drugi jokajo. Alkohol nič ne daje, samo odvzema nadzor v najvišjih centrih možganov. Je strup. Tričetr litra do liter žganja, popitega v krajšem času, je smrtna doza za odraslega človeka, ki sicer ne pije veliko. V medicini alkohol še vedno uporabljamo kot eno najboljših razkužil, saj uničuje vse živo.

Past je v tem, da so mnoga naša doživljanja neke vrste alarmni sistemi, ki nas opozarjajo, da je nekaj narobe. Človek bolečino, stres, stisko doživlja kot nekaj slabega, česar se skuša rešiti. Skrajno nespametno je, da izklopi le alarm, spremeni pa ničesar. Če to večkrat ponavlja, se možgani navadijo na »instant« reševanje težav, zanje to postane edina pot, lahko se pojavi odvisnost. V možganih pride do bioloških sprememb, ki so dolgoročne, ostanejo za zmeraj. Zato čovek, ki je bil odvisen, ne sme nikoli več piti alkohola. Tako je abstinenca pogoj za uspešno zdravljenje, v katerem se moraš naučiti drugače obnašati - sprememba vedenja je bistvo zdravljenja.

Torej se alkoholik ne more vrniti k manjšim odmerkom?

Takšnih skoraj ni. Odvisnost ne izgine nikoli in to velja za vsa mamila. Takoj ko pridejo v telo, gredo po že utečeni bližnjici.

Kako poteka odtegnitev?

Je alkoholni delirij lahko smrtno nevaren?

Delirij na srečo ni zelo pogost, še zdaleč ga ne doživijo vsi, ki so zasvojeni z alkoholom. Kakšen odstotek bolnikov v deliriju še vedno umre, kljub zdravljenju. Lažje oblike lahko blažimo doma, pod nadzorom zdravnika in svojcev. Delirij je psihična motnja s telesnimi znaki. Človek je zmeden, ima blodnje, prideve, prisluhe, občuti stvari, ki jih ni, trese se in znoji, temperatura mu niha, motnje so pri delovanju srca. Izzveni pa v nekaj dneh.

Alkoholik uniči svoje zdravje. Kako se začne propadanje?

Alkohol okvarja skoraj vse organe v telesu: med prvimi možgane in jetra, ki so najbolj občutljivi, za tem trebušno slinavko, želodec, srce. Uničuje živčevje; povzroča motnje menstruacije pri ženskah, impotenco, zmanjšuje plodnost pri obeh spolih.

»Ne morem si pomagati, pijem, pil je tudi moj oče...«

Je vpliv dednosti res tako usoden? Kako ga presekat?

Pri sinovih alkoholikov je večje tveganje, da tudi sami postanejo odvisni. Nekaj k temu prispeva dednost, nekaj pa odnosi. Tudi pri dekletih je več možnosti. Dekleta pogosteje poiščejo partnerja, ki postane odvisen od alkohola. Boljših »detektorjev« za odkrivanje morebitnih bodočih alkoholikov, kakor so hčere alkoholikov, skoraj ni. Dekle nekako nehote išče odnos, ki ji je poznan. Tudi če se žena loči od alkoholika in poišče drugega, utegne spet najti alkoholika. Neverjetno! Vendar, če se tega zave, in začne spreminjati vzorec, lahko to prekine. Presekati pa se da že prej. Kdor ve, da je imel enega od staršev odvisnega od alkohola, bi se moral alkohola izogibati. Najboljše je, da postane abstinent. Če tega ne more, se mora začeti strogo držati meja manj tveganega pitja.

Raziskava je pokazala, da so dijaki iz družin, kjer imajo doma zaloge alkohola, večkrat opiti od drugih. Kako je s pitjem alkohola pri mladih?

Prvi kozarec mnogi spijejo v navzočnosti staršev. Raziskave ka-

žejo, da je več možnosti za razvoj odvisnosti pri tistih ljudeh, ki so že kot otroci pili alkohol. Moja raziskava je pokazala, da je med deset let starimi otroki samo 40 % takih, ki v zadnjem letu niso pili alkohola. Fant in dekle bi morala vprašanje alkohola zelo hitro razčistiti: če ima rajši alkohol kakor mene, lahko to sprejem ali ne. Vsak se mora odločiti, ali noče videti partnerja kdaj pijanega ali pa mu je vseeno. Gre za samospoštovanje in za spoštovanje svojih otrok.

Ali grožnje v slogu »odšla bom, če ne nehaš piti«, kaj zaležejo?

Na neki način je nepošteno človeku groziti kar tako, če ne misliš resno. Večinoma partnerji alkoholikov to delajo narobe. Grozijo vse mogoče: te bom zapustil, se bom ločila ... Alkoholik obljubi, da ne bo več, in je štirinajst dni dobro, potem pa vse od začetka. To je igra obeh, ki se je delno zavedata, delno ne. Najslabše pa se je z alkoholikom pregovarjati, mu groziti, ga prosjati.

Spomnim se moškega, ki mi je rekel, kako je ženi zameril vsakokrat, ko je grozila z odhodom, pa tega ni naredila. Čakal je na to, da bi se res lahko odločil za zdravljenje.

Pobude za zdravljenje odvisnosti ni pričakovati s strani alkoholika - ali naj jo da družina?

Da, ker alkoholik tega ponavadi ne zmore. Za zdravljenje se odloči, ko je v tako hudi stiski, da mu ne preostane nič drugega. Alkoholizem je bolezen odnosov. Če se odvisnik začne zdraviti, se bodo morali spremeniti odnosi v družini, med zakoncema. Ne le, da pričakujejo njegovo udeležbo pri skrbi za dom, za družino, tudi prepustiti mu morajo kaj. Nekdo, ki je vujen držati vse štiri vogale hiše pokonci, ne zna drugemu prepustiti odgovornosti, dati prostora.

Je za družino manjša sramota imeti pijanca pri hiši kakor pa se odločiti za zdravljenje?

Svojci si zelo težko priznajo, da živijo z alkoholikom. S tem povezujejo priznanje, da so doživeli ne-

uspeh. Sanje o srečnem partnerstvu se razblinijo. Pri hiši, kjer je bilo vse narobe, sem vprašal ženo, kako je, pa je odgovorila »kar v redu«. V stiski so vsi, ne le partner, ne samo otroci, tudi odvisnik, ki je bolan, zato potrebuje zdravljenje. Pijača popolnoma popači človekovo osebnost. Pijanca je zelo sram. Pogosto pije tudi zato, da zabriše trpljenje, ki je v njem, ko je trezen. Zave se, kje je. Grozno hudo mu je. Nekateri vse razbijejo in jim je potem žal.

Koliko alkoholike ogroža samomor?

Približno polovica samomorov v Sloveniji je povezanih z alkoholom, kar pomeni: če bi hoteli znižati samomorilnost, bi morali nekaj narediti za zmanjšanje alkoholizma. Smo pa blizu vrha po številu samomorov. Kar nekaj jih je, ki se ubijejo, ko se zavedo, kam so zabredli. Nekateri pa se odločijo za zdravljenje.

Je zdravljenje tako strašno, da se ga je treba bati?

Sploh ne. Tisti, ki ga vzamejo resno, v njem uživajo. Končno začnejo živeti drugače, tako, kot so sanjali, da bi lahko. Uspešnost zdravljenja pa je zelo odvisna od tega, koliko so partner ali ljudje, ki z njim živijo, pripravljeni sodelovati in se aktivno vključiti v spreminjanje sebe, ne alkoholika. Več ko vase vložiš, več možnosti je, da se bo družina rešila. Vsak se mora truditi zase in tako se trudijo za skupnost.

Kateri načini zdravljenja so se uveljavili pri nas?

Obstaja skupinsko zdravljenje v okviru psihiatričnih oddelkov, ki se potem nadaljuje v klubu zdravljenih alkoholikov. Potem so anonimni alkoholiki - teh skupin AA je vedno več. Imamo tudi posamezna ambulantna zdravljenja. Ker je to kronična bolezen, je zdravljenje dolgotrajno.

Je uspešno že prvo zdravljenje?

Uspešno je lahko že prvo zdravljenje, žal ne pri vseh. Vredno je poskusiti znova. Prej kot se srečaš s seboj, bolj je, manj škode narediš sebi in drugim. Naj povem, da je

za otroke po letih trpljenja lahko izjemno dobra izkušnja, če se kateri od staršev uspešno zdravi zaradi alkoholne odvisnosti. Ko otroci, ki so nehali spoštovati in imeti radi svoje starše, vidijo, da so se starši z lastnim trudom zmogli urediti, je to zanje velika dota za življenje. Toda človek se mora zdraviti predvsem zaradi sebe. Zgovarjati se na dednost in na okolje - ni dovolj. Človek lahko s svojimi odločitvami, kadar koli spremeni tok dogajanja, to je povedal že Viktor Frankl in to tudi sam verjamem.

Kaj menite o predlogu: že 0,2 promila alkohola v krvi pomeni prometni prekršek?

Nekatere države ne dovoljujejo nič alkohola v krvi, nekatere imajo

0,2, veliko jih ima 0,5, nekatere pa celo 0,8. Pri nekaterih ljudeh do 0,5 promila alkohola v krvi le malo zmanjša sposobnost za vožnjo. Veliko ljudi pa je bistveno manj sposobnih za vožnjo že pri tej količini. V Sloveniji še vedno umre preveč ljudi v prometnih nesrečah. Nesprejemljivo se je pogajati o tem, koliko ljudi lahko na cestah umre zaradi alkohola. Kdor se ne more vzdržati pijače, naj ne vozi.

Vi ne pijete alkohola?

Ne pijem ga. To je sicer za vaše bralce nepomembno. Vsak se mora o tem odločiti zase. Ko grem v družbo, prijatelji pijejo. Mene ne motijo, tudi jaz njih ne. Znam se veseliti brez alkohola.

Barbara Kastelec - Iz revije Naša družina

O PRIJATELJSTVU

(Iz naloge o Nikomahovi etiki)

Aristotel se sprašuje: ali je prijateljstvo nekakšna podobnost, ali je prijateljstvo možno med vsemi ljudmi, ali ima prijateljstvo le eno obliko ali jih ima več.

Glede prvega vprašanja tehta različne med seboj nasprotne poglede. Nekateri trdijo, da je prijateljstvo nekakšna podobnost in so si ljudje prijatelji zato, ker so si podobni. Drugi spet menijo, da so ljudje prijatelji zato, ker so si različni. Tako Heraklit Efeški uči, da se nasprotja privlačijo. »Vse nastaja iz prepira; iz nesoglasij se rodi najlepša harmonija; boj je oče vsemu, kje vsemu kralj.« Nasprotno temu pa trdi Empedokles: »Enako teži k enakemu.«

Glede oblik prijateljstva moramo ugotoviti, kaj je predmet prijateljske ljubezni. To je lahko le nekaj, kar je ljubezni vredno, to pa je dobro ali prijetno ali koristno.

Tu se pri Aristotelu postavi novo vprašanje: ali ljudje ljubijo dobro nasploh ali to, kar je zanje dobro. Predmet ljubezni je to, kar je dobro nasploh, predmet ljubezni posameznika pa to, kar je dobro zanj kot posameznika.

Pri ljubezni do neživih predmetov ne moremo govoriti o prijateljstvu, ker nam predmet ne more vračati ljubezni, niti mu mi ne moremo želeti dobro.

Prijatelju želimo dobro zaradi njega samega. »O ljudeh, ki komu želijo dobro,

ne da bi jim ta želel isto, pravimo, da so naklonjeni. Obojestransko naklonjenost se imenuje prijateljstvo. Za prijatelje je torej potrebna medsebojna naklonjenost, to je, da drug drugemu želijo dobro, in pa, da jim je to med sabo znano.«

Aristotel misli na popolno prijateljstvo, ki je mogoče le med dobrimi, to je med tistimi, ki so si podobni v vrlni. Dobro želijo, ker so sami dobri. Ti ljudje imajo prijatelja radi zaradi njega samega, ne pa zaradi koristoljubja ali prijetnosti.

Prijateljstvo je za Aristotela vrlina, ki je za življenje neobhodno potrebna. Bogatašu vse imetje nič ne koristi, če nima prijateljev, s katerimi bi ga delil. Prav tako tudi v pomanjkanju ali nesreči prijatelji pomenijo edino pribežališče. Kakovost prijateljskega odnosa je odvisna od človeka samega. Človek ima tako dobrega prijatelja, kolikor ga je sam vreden.

Boštjan Debevec

KOBILICE

FRANC DALIBOR

Nadaljevanje in konec

Po sadovnjakih, ki so jih napadle kobilice-letalke, ne izgine samo listje, marveč tudi sadje, s katerim smo si bili hoteli ljudje oslajšati svoje življenje, neizprosno izgine v želodce teh nenasičnih požeruhov. Menda v vesoljnem stvarstvu ni tako požrešne in nenasične živali! Nič drugega ne pusti za seboj, kakor do golega oglodane koščice in do skorje okleščeno drevje.

Dasi je neverjetno, je vendar resnično, da so načini zatiranja kobilic še danes ravno tako preprosti, kakor so bili v predzgodovinskih časih. Hkrati je žalostno in smešno, da so iznašli ljudje že toliko raznovrstnih in temeljitih naprav za uničevanje, pobijanje svojih soljudi, samih sebe, za uničenje teh svojih velikih škodljivcev pa se zdi, kakor bi se iznajditelji in veliki državniki niti ne menili.

Plakati z ogromnimi kobilicami, ki jih od časa do časa razobesijo po buenosajreških ulicah in pišejo pod njimi *Colecta nacional contra la langosta - narodna nabirka za pokončevanje kobilic*, bi morali biti še veliko večji, pa bi še ne pokazali dovolj vidno na splošno človeško omejenost, zaslepljenost in zaostalost, kljub ogromnemu in res vsega občudovanja vrednemu siceršnjemu modernemu tehničnemu napredku.

+++

Ko je oko omamljeno od pogleda na neizrečno množico uničevalcev, ki jo je Bog ve kje zbudil glad, dvignil v zračne višave in prihaja sedaj nad nas kot rumenkast in v višini gora v večernem soncu svetlikajoč se grozilen oblak in začno zaprepašeni prebivalci begati, znašati skupaj seno in slamo, naglo jo pokrivati z vlažno travo in zažigati, mi uhajajo misli v davna stoletja, ko so kresovi naznanjali

prihod krvoločnega Turka v naše kraje. Saj nemara ni veliko manjše opustošenje, ki jo puščajo za seboj kobilice, kjer so se vsedle.

Ko sem na svojih potih po Argentini večkrat opazoval nepregledna argentinska polja, ki so v večerni zarji naenkrat zagorela v nešteti kresovih in so se silni oblaki dima dvigali proti nebu, se mi je zdelo, kakor bi za napad pripravljeni vojaki bivakirali za žičnimi ograjami in netili svoje poljske ognje.

Pronicajoč dim se začne vlegati na ravan, oči se solzijo, grlo pokajšjava, čakarerji in njihovi hlapci pa nervozno skačejo od grmade do grmade in venomer nosijo novega goriva.

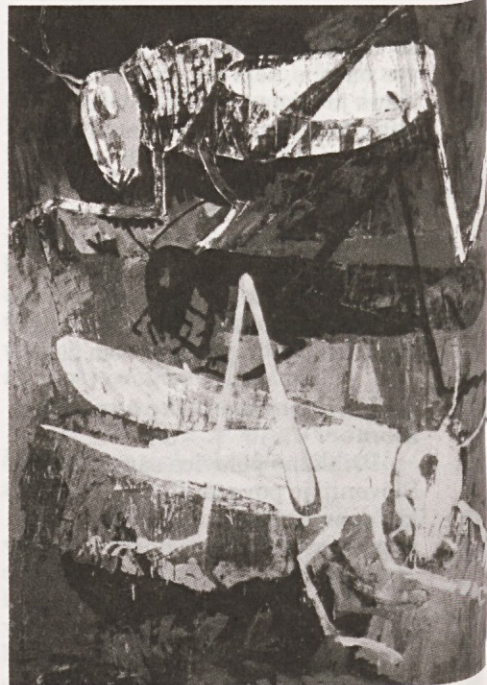
Čez četrto ure je zamegljena vsa pokrajina.

Sedaj je treba brž na svisl in v ropotarnice iskat za take primere že pripravljene raglje in kopotce ter od vseh strani prične odmevati peklenski vrišč, s katerim hočejo čakarerji, kmetje, prepričati, da bi se grozeči oblak kobilic vsedel na njihova posestva.

Ta način obrambe proti kobilicam je tako primitiven, da si tudi črnici v Afriki niso mogli izmisliti bolj primitivnega!

Tudi egoističen je, ker čuva samo posameznika, lastnika razmeroma majhnega in lahko preglednega posestva. Dim namreč kobilice samo prepodi, da se vsedejo malo dlje, kjer bi jih pravočasno ne zapazili ali pa bi iz kakega drugega vzroka pravočasno ne zažgali ognjev.

Končno je ta način zelo malo zanesljiv. Če so živali le preveč lačne, se namreč tudi za ogenj ne zmenijo. Nekaj jih naglo uduši in se potem ostale mirno pasejo po polju okrog njih. Da ne govorim o majhni pomembnosti ognjev, če je začel pihati veter, ki dim odganja. Ravno tako ni mogoče kuriti ognjev večer za večerom. Kako boste končno zažigali ognje po obsežnih

mногоhektarskih koruznih poljih? Kako naj se varuje kobilic veleposestnik s tisoči hektarjev plodne zemlje. Ne! Na splošno je argentinsko poljedelstvo še danes izročeno na milost in nemilost letečim kobilicam in srečen je lahko posestnik, kateremu so uničile kobilice samo en del žetve in ne vse!

Vojna kemija se je posebno zadnji čas čudovito razvila. Danes je mogoče v par minutah zamegliti katerokoli velemesto sveta. Tisoče in stotisoče miroljubnih državljanov je mogoče v najkrajšem času uničiti s pomočjo strupenih plinov. Protikobilicja kemija pa se še razvijati ni začela. Tam, kjer bi bili strupeni plini resnično potrebni proti kobilicjim pokončevalcem, jih ni menda še nihče preizkušal. Ali ni to res narobe svet?

Ako bi jaz mogel postati poslanec v argentinskem parlamentu, bi bil eden izmed mojih prvih predlogov, da čimprej napovemo uničujočo vojsko našemu narodnemu sovražniku - kobilicam! In da ne jenjamo prej, dokler jih povsem ne izbrisemo z obličja zemlje! Ni šment, da bi jim z resno voljo in z združenimi močmi ne prišli do živega!

Argentina ima prav znatno zračno flotiljo. V mestu Córdoba, to-

rej prav blizu tam, kjer se naš sovražnik največkrat pojavlja – južne argentinske pokrajine ne poznajo kobiličje nadloge – vzdržuje argentinska vlada veliko tovarno za aeroplane. Z njimi bi bilo treba po mojem nad sovražnika domovine! Letalce bi poslal jaz proti letalcem!

Letalci sami seveda še niso dovolj. Morali bi jim dati v roke tudi preizkušeno orožje. In kakšno orožje bi bilo boljše v boju proti njim kakor plini. Seveda plini, ki bi škodili samo kobilicam, ne pa ljudem ali domačim živalim.

Dokler bi ne bilo mogoče iznajti zanesljivega plina proti kobilicam, bi bile vsaj začasno pomožno sredstvo v boju proti kobilicam bombe, ki naglo proizvajajo obilo gostega dima. Take bombe, ki jih torej že imamo, bi bile gotovo mnogo pripravnejše in hitrejšje obrambno sredstvo proti kobilicam kakor zažiganje slame in sena.

Tovarna, ki bi začela izdelovati take bombe, bi gotovo tudi gmotno dobro uspevala, saj bi bil to resnično pravi 'Massenartikel', predmet, ki bi se izdeloval v veliki množini, bil zato lahko razmeroma poceni in kljub temu dal podjetnemu tovarnarju mnogo dobička.

Argentinec rad rentaći in zabavlja nad svojo vlado, ji daje vsakovrstne dobre nauke in nasvete, čemur smo se privadili nekoliko tudi mi priseljenci. V Argentini pač vlada v teh rečeh brez primere večja svoboda kakor v večini evropskih držav, kjer je treba vsakovrstne in vsakokratne oblastnike malo manj kakor častiti po božje. Posebno radi zabavljajo Argentinci, da vlada zamenarja tako važne probleme, kakor je kobiličji. Seveda je zabavljati in deliti nasvete veliko lažje, kakor res kaj koristnega ukreniti bodisi proti kobilicam, bodisi sicer. V takem zabavljanju je dostikrat prav mnogo ošabne samohvale, a malo koristnega, posebno pa malo resničnega znanja in resničnih sposobnosti. Saj izkušnja pove, da življenje navadno tja postavi ljudi, kamor spadajo, torej tudi na odgovorna mesta, če so jim dorasli, če jih zaslužijo in če so sposobni zanje, če ne prej, pa slej in če ne vedno, pa vsaj navadno. Če

pa ostane kdo vse življenje samo poklicni kritikaster in poklicni zabavljač, je to za njegove zmožnosti in sposobnosti zelo žalostno spričevalo. Ali niste še izkusili, da znajo najbolj zabavljati, obsojati in dajati največ nasvetov – najslabši delavci? Ali Vas izkušnja še ni poučila, da so tisti ljudje, ki neprestano druge obsojajo in zaničujejo, navadno toliko slabši, kolikor več napak znajo najti na svojem bližnjem? O, moja dolgoletna izkušnja mi sama od sebe vsiljuje slabo misel o človeku, ki venomer zabavlja in popravlja, in skoro silo si moram delati, ko jo sam pri sebi izgovarjam in ga zagovarjam seveda z izgovorom, ki mu najbrže spet ne bi bil všeč: Ti, ljubček moj, kako si Ti še mlad in neizkušen!

Da ne bomo zašli predaleč, naj povem sedaj, kako da se argentinska vlada trudi, da bi stopila kobilicam na tilnik.

Da ne bom govoril tjavendan, sem stopil v argentinsko poljedelsko ministrstvo, kjer so mi prijazno postregli s temile zanimivimi številkami:

Leta 1934 je izglasoval argentinski parlament petnajst milijonov pesov za vojsko proti kobilicam. To je precej čedna vsota, približno 165 milijonov dinarjev. Seveda so bili porabljeni vsi do zadnjega.

Tako se meseca novembra in decembra, to je proti koncu naše južnoameriške pomladi, vsako leto pričinja uradna borba proti kobilicam. Poljedelsko ministrstvo ima poseben oddelek, ki vodi to kampanjo.

Leglo in zibelka ter obljubljena dežela kobiličjega rodu so province Santa Fe, Entre Ríos in Córdoba. Pa tudi v pokrajinah Santiago del Estero ter v Čaku in Formosi, kakor tudi v sosednjih brazilskih državah in v Paragvayu jih ne manjka. Statistike v tujih državah argentinsko poljedelsko ministrstvo sicer ne more voditi, v zgoraj imenovanih treh argentinskih provincah pa je bilo leta 1934 nabranih in pokončanih 834.075 vreč kobilic, ki so tehtale 25.022.250 kg! Torej preko 25 milijonov kilogramov kobilic je bilo nabranih in pokončanih samo preteklo leto!

V začetku poletja, ko se še ni začela žetev, se posveča v imenovanih pokrajinah staro in mlado, možje, žene in otroci, nabiranju kobilic. V veliko večji meri, kakor smo zbirali svojčas v naši domovini hrošče, kar je bila le bolj predpravica otrok. V vsakem večjem kraju ima nastavljenih poljedelsko ministrstvo po nekaj uslužbencev poljedelske obrambe, *Defensa agricola*, ki v zgodnjih poletnih mesecih vodijo v glavnem zbiranje kobilic. Iz teh uslužbencev si Argentinci radi norce brijejo, češ da so dobro plačani, pa malo delajo. Pravijo jim *langosteros*, *kobiljeki*. Pa jim delajo krivico. Njihova naloga je, da uničujejo poleg kobilic tudi še druge poljske škodljivce, za časa nabiranja kobilic pa je njihovo delo naravnost naporno.

S sodelovanjem državne banke, Banco de la Nación, ki ima svoje podružnice po vseh večjih krajih, nakupuje poljedelsko ministrstvo nabrane kobilice in jih plačuje po deset centavov ali en dinar za vrečo tridesetih kil. Tisoči kmetovalcev imajo z nabiranjem kobilic svoje postranski zaslužek, ki je posebno dobrodošel v času, ko ni drugega dela. Marsikatere družine naberejo dnevno po trideset do štirideset vreč tega mrčesa, kar znese ravno toliko dinarjev ali tri do štiri pese dnevnega zaslužka.

Posebno ostro kampanjo vodijo proti sami zalegi teh žuželk. V teh pokrajinah ležejo namreč kobilice jajčka.

Kaj delajo z nabranimi kobilicami?

Polijejo jih s petrolejem in jih zažgo na samem mestu, kjer so bile nabrane. Torej še ta strošek! Ni dovolj, da naredijo letno eno k drugemu po kakih štirideset milijonov pesov ali blizu pol milijarde dinarjev škode, še mrtve je treba polivati s petrolejem in sežigati!

Obžalovanja je vredno, da uničujejo kobilice na tako primitiven način. Po mojem bi jih mogli porabiti za marsikaj. Bile bi izborno gnojilo, iz njih bi se dalo iztisniti olje, itd. Pa Argentinci že vedo, kaj delajo. Njihove deviške zemlje jim ni treba gnojiti, nekaj zadoščenja pa tudi imajo, ko vidijo v ognju goretj svoje velike sovražnike. ●

ZGODBA O KRUHU

Odlomki iz zapiskov FRANCKE MIHEVC TOMAZIN (*1901 +1998)

Veliko spoštovanje do kruha v našem narodu ima gotovo svoj izvor v prejšnjih časih, ko sta bila pomanjkanje in lakota pogosta obiskovalca pa tudi v globoki zavesti, da je vse, kar imamo, v resnici božji dar. *Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga.* Ta narodni pregovor je pokojna Francka Tomazin rada ponavljala otrokom in vnukom. Ob prelistavanju porumenelih listov njenih zapisov iz begunskih dni maja 1945 se je izluščila zgodba o kruhu.

LETO 1945

Prvi petek, 4. maja

Z večjimi otroki sem bila pri maši v sosednji cerkvi. Po pobožnosti se približa ves razburjen gospod župnik: »Mama, v veliki nevarnosti smo! Približuje se močan val partizanov in druge vojske. Tu ob glavni cesti bo še posebej nevarno, moramo se umakniti, pa brž! Za kakšen teden ali dva se bomo umaknili v

hribe proti Rovtam.« Zgrozim se, le kako naj grem, sama s šestimi otroki v starosti od leta in pol do dvanajst let. Mož je bil na domobranski postojanki. Nujno se moramo z njim posvetovati. Ko se vrnem domov, me mož že čaka z enako novico. Pripravi mi ročni voz na štiri kolesa, s katerim naj se z otroki umaknemo na Rovte, medtem se bodo domobranci borili v dolini in skušali zaustaviti silovit napad.

Ko pripravljam zajtrk, pospravim zadnje koščke kruha. »Joj, brez kruha smo!«... Seveda, danes je petek, dan v tednu, ko sem na naši domačiji navadno pekla kruh za ves teden. Kaj narediti? Na voz naložim manjšo vrečo moke, priložim peharje in kvas ter nekaj živil, posode in obleke, prav na vrhu pa mlajše otroke, večji mi bodo pomagali porivati voz... Gredé se ustavim pri mojem bratu, da se poslovimo. »Imate s seboj dovolj kruha?« je brat skrben, ko zagleda kopico otrok. »Prav nič,« mu odgovorim. »Upam, da ga bom lahko kje spekla.« Previden kot je bil, stopi v shrambo in se vrne s hlebcom kruha. »Vzemi to malenkost in Bog z vami!« se je na hitro poslovil, nas pa je vzela cesta... Hlebec je prišel prav, kot dar z neba. Z nožem sem ga prekrizala in narezala otrokom, ta ljubi domači kruh.

Pri družini v Rovtah, kjer prenočujemo, so dobri kot kruh. Vse delijo z nami. Kako je Bog dober, da nam pošlje take ljudi...

Prva sobota, 5. maja

Vstanem zgodaj, ker sva z gospodinjo zmenjeni, da bova spekli kruh. Zamesim za večjo peko, dam vzhajati in se odpravim v cerkev k pobožnosti prvih sobot. Ko se vrnem, me že čaka sel od domobranskega poveljstva. V daljavi se sliši zamolklo bobnenje topov, grozljivo kot huda ura. Nič boljše novice ne

prinaša fant: »Domobranci se bodo umaknili, kdor hoče z njimi, naj se javi na posadki, čez eno uro bo odhod.« Kaj naj naredim? Posvetujem se z našimi vaščani. Oni gredo naprej. Torej še mi. Kaj pa kruh? Testo že lepo vzhaja... O verne duše v vicah, svetujte mi! Potlačim testo v peharje, vse pa zavijem v prt in naložim na voz. Zaupam, da bom nekje še danes lahko spekla. Brez kruha šest lačnih ust vendar ne more biti...

Pot nas pelje v Šent Jošt, nato zavijemo navzdol proti Gorenjski: Lučine, Poljane, Gorenja vas, meni že čisto neznani kraji. Vendar dobri ljudje se najdejo povsod. V hiši ob cesti, kjer se ustavimo, gospa sama ne ve, s čim bi nam postregla. S skrbjo ji povem svojo stisko s kruhom, pa o testu, ki čaka, da se v miru dvigne in gre v peč. Na žalost gospa nima večje peči. Vendar v majhni pečici le uspem speči nekaj stručk kruha.

Nedelja, 6. maja

Ko se ukvarjam s kruhom, vidim, da mi gre zelo počasi od rok. V tem pridejo domobranci z novico, naj se civilisti, ki mislijo iti naprej, takoj odpravijo. Tudi našo skupino je zajel val in nas odnesel naprej: Škofja Loka, Žabnice, Kranj, Tržič, Ljubelj... Dobri Bog je poskrbel, da so povsod bili tudi dobri ljudje, ki so pomagali begunski družini. Skrbi me, kaj bo s preostalim testom, ki sem ga spet povila v prt, in hajdi naprej. Kako se bo testo obnašalo, kje bom lahko v miru spekla? Kaj bo, si ne upam pomisliti...

Ponedeljek, 7. maja

Včerajšnjega dne ne bom pozabila. Pot čez ljubeljske klanke je bila ena sama muka, pot skozi predor pa bolj podobna poti skozi pekel. Koroška dežela se je odpirala pred nami tisto jutro in sreča, da nismo vedeli, kaj vse nas še čaka prav na Koroškem. V Podljubelju se reka ljudi in voz nenadoma ustavi in ne kaže, da bi se kmalu pomaknili naprej. Zato stopim malo stran od ceste k neki hiši prosit vodo, pa še poizvedeti, če bi se dalo kaj skuhati, morda bi poskusila speči kaj kruha. Gospodinja je prav prijazna in mi takoj pokaže še vročo peč. Začnem pripravljati testo. S strahom ga opazujem, če se bo še enkrat dvignilo... V tem pa stopijo v kuhinjo sumljivi moški, na pol civilisti, a oboroženi, na glavi imajo pa kape z rdečo zvezdo. Groza me objame! Za božjo voljo, kam smo pa zdaj padli? Stopim ven, da se grem posvetovat k naši skupini, kjer pa najdem le preplah in nered. Eni svetujejo stranske poti in iti kamorkoli, večina se odloči za umik nazaj, da dosežemo naše vojake. Poberem zopet peharje s testom v culo in že se po polževo pomikamo nazaj proti Ljubelju, dokler ne dosežemo vojakov protikomuniste, četnike srbske narodnosti. Radi nas sprejmejo v svojo zaščito in z njimi pod milim nebom tudi prenočimo.

Torek, 8. maja

Zopet smo na poti, gremo naprej proti Borovljam. Ko se že v dolini zopet ustavimo, vzemo, da je most čez Dravo v oblasti partizanov in da ne pustijo nikogar čez. Stojimo in opazujemo vojake. Vidno se nekaj pripravlja... V bližini je manjša gostilna, stopim pogledat, če bi se dalo kaj dobiti. Lastniki grede še kar na roko beguncem. Ko povem gospodinji zgodbo o testu, ki čaka, da postane kruh, mi obljubi, da bo v peči naredila nekaj prostora za moje hlebce. Lotim se dela. »Sveti križ božji, kar bo, pa bo!« Testo slabo kaže, vendar ga vsega pregnetem pa dodam še malo več kvasa in malo mleka ter dam vzhajati. Vse skupaj izročim Božji previdnosti. »Daj nam danes naš vsakdanji

kruh,« prosim zaupno. Samo na Tvoji dlani smo!... In šlo je... Testo je vzšlo, hlebci se že pečejo v krušni peči. Daj Bog, da bi naš odhod še počakal, da bodo vsi hlebci pečeni. Oddahnila sem se, ko sem vzela zadnjega iz peči in dala hladiti. Kako lepo je peka dišala, pa tudi lepo zapečeni so bili hlebci in privabljali občudovalce. »Bog daj, da bi bil kruh še tako dober kakor je lep!« sem si mislila. Po človeški pameti in izkušnji testo ne more čakati tri dni in več, pa še v toplem vremenu! Vendar Tisti, ki je pomnožil hlebe v evangeljski priliki, lahko dopusti tudi, da se slabo testo speče v dober kruh. Ko sem prvi hleb pobožno vzela v roke, ga z nožem prekrizala in odrezala prve kraje, je iz njega zadušilo po dobrem... Z Gospodovo molitvijo smo ga pozdravili okoli stoječi, nato pa zaužili božji dar.

Sreda, 9. maja – petek, 11. maja

Vojaščina je zrinila civiliste v majhen gozd pod cesto, kjer naj čakamo, da se odpre pot. V noči na 11. maj se je razbesnelo peklenko streljanje. Pozneje smo zvedeli, da je bila borba za dravski most med domobranci in partizani. Domobranci so izvojevali svojo zadnjo bitko in odprli pot beguncem.

Počasi se vleče pot po neznani deželi. Govorili so, da moramo priti v Celovec, ne da bi vedeli, ali je to blizu ali daleč. Večer nas je zopet dobil na prostem, na vrtu kmečke hiše, kjer smo dobili tudi malo okrepčila.

Ob prvem svitu nas doseže novica, da moramo hiteti, da pridemo čim preje v Celovec, kjer nas čakajo angleški kamioni, da nas odpeljejo v Italijo. A kako naj hitimo, ko smo pa na smrt utrujeni! Ko dosežemo zborna mesto, vzemo le, da je transport odpeljal in da je bil zadnji... Kaj pa zdaj? A tudi ta nesreča je bila pravzaprav sreča. Če bi šli naprej, bi se zgrešili z domobranci, ki so prihajali za nami.

Drug dan greva z vaščanko v Vetrinje obiskat domobrance in poiskat naše može in brate. S seboj nesem hleb tistega blagoslovljenega kruha. Naše vojake najdeva okoli

Tomazinova mama z enim od številnih vnukov v Slomškovem domu v Ramos Mejiji

tabornega ognja, kjer si pogrevajo mesne konzerve za kosilo. Kakšno veselje, ko se zagledamo! Nismo se mogli nagledati in verjeti, da smo po vseh nevarnostih zadnjih dni sploh še živi. Ko jim izročim domač kruh, se ga razveselijo kot otroci Miklavževega darila. Že cel teden so brez kruha in vse mesne konzerve so se jim že uprle. Pripovedujem jim zgodbo o kruhu, ki se morda res sliši kot pravljica, pa ni. Je resnična zgodba o tem daru Božjem. ●

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA – Poslanska skupina Nove Slovenije je 23. septembra 2004 javnost opozorila na dvojnost podatkov o finančnem stanju Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Odgovorni so pripravili poročilo, ki je namenjeno javnosti, in zaupno poročilo, v katerem so prikazane povsem druge številke. Torej čisto navadno goljufanje javnosti. (Ave Maria)

VATIKAN – Na večer pred 26. obletnico izvolitve papeža Janeza Pavla II., 15. oktobra 2004, je v čast papežu pel ruske ljudske pesmi in italijanska glasbena dela zbor ruske vojske. (Ave Maria)

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (9)

Vrnitev

Vsoboto, 26. maja, je padla med nas vest, da krenemo drugo jutro na pot. Komandir čete nas je sklical v zbor in povedal, da je tehnični bataljon, katerega del je bila naša četa, določen, da odide s prvim transportom v Italijo, kjer mora pripraviti taborišče za ostalo vojsko.

Hoteli smo vedeti, kje bo to taborišče, vendar ni nihče dobro vedel. Govorilo se je, da blizu Palmanove. Do tja nas bodo prepeljali z vlakom, ki bo odpeljal s Podrožice. Treba se je bilo pripraviti.

Skočil sem povedat novico domačim v tovarno. Ugibali smo, kam gremo in če bodo prišli za nami tudi civilni begunci. Upali smo, da nas bodo vse prepeljali v Italijo. Obljubil sem, da se pridem še poslovit, pa se vrnil k četi, kjer so bile priprave za odhod silno kratke. Vladal je splošen nemir.

Proti večeru, ko sva z Zmagom sedela pred šotorom, sva dobila nepričakovan obisk. Dve moščanski dekleti, ki sva ju sicer poznala, a nisva niti vedela, da sta v taborišču, sta se znašli pred nama. Prišli sta s predlogom, naj jima posodiva kolesi. Res sva nameravala pustiti kolesi pri naših, ker ju na pot s kamioni ni bilo mogoče vzeti, zdaj pa naju je presenetila prošnja prijaznih deklic. Povedali sta, da se zbira družba fantov in deklet, ki nameravajo v Italijo za nami kar s kolesi. Nima vsak take sreče, da bi ga Angleži prevažali po Evropi, sta se šalili. »V Italiji vama bova kolesi vrnili,« sta obljubili. Privolila sva, jima izročila kolesi in želeli smo si nasvidenje v sončni Italiji.

Ko sem se drugo jutro, v nedeljo,

27. maja, poslavljaj v tovarni od ata, mame in tetke, sem jim povedal, da sem kolo posodil in komu. Mislim, da so se oddahnili, da jim ne bo treba skrbeti za kolesi. Po hitrem slovesu sem stekel k četi, ki se je počasi odpravljala proti cesti, kjer so že čakali angleški tovornjaki.

Kot je pri vojaki navada, smo morali ob kamionih spet čakati. Ves tehnični bataljon je stal na robu ceste v dvojni vrsti, lepo razdeljen na čete in vode. Častniki so hodili gor in dol in nihče ni vedel, kaj še čakamo. Pred nami je bila dolga vrsta tovornjakov. Imeli so prižgane motorje. Poslušal sem enakomerno brnenje in gledal težki pločevinasti pokrov enega od njih, ki se je rahlo stresal prav pred mano. Na njem je bilo vtisnjeno meni nepoznano ime: Dodge. Okrog se je nabralo vse polno civilnih beguncev, ki so radovedno gledali, kako odhajajo prvi domobranci, da jim v Italiji pripravijo prostor. Med njimi sem zagledal ata. Skočil sem k njemu, še enkrat sva se poslovila.

Potem je prišlo povelje. Pričeli smo lesti na olivno zelene to-

vornjake, ki so bili prekriti s plah-tami enake barve. S prijateljem sva se spravila na vozilo lahkih src in še lažjih nahrbtnikov. Od zdaj naprej bodo za nas skrbeli zavezniki. Ko je kolona krenila na pot, sva si z atom še pomahala, nato mi je taborišče izginilo izpred oči.

Dolga vrsta tovornjakov se je vila po zeleni Koroški. Vso pot smo peli domobranske pesmi in uživali razgled. Bil je lep sončen dan.

Na postaji, ki je nosila nemško ime »Maria Elend«, a je po naše Podgora, nas je čakal dolg tovarni vlak. Ni nam bilo všeč, da bomo potovali v zaprtih tovarnih vozovih pa tudi ne, da so Angleži povabili častnike in njih žene v poseben potniški voz takoj za lokomotivo. Prvič smo bili ločeni od svojih oficirjev.

Ko smo stali pred postajo in čakali, da se vkrcamo, so nam Angleži rekli, da nas bodo še enkrat preiskali. Mislili smo, da bodo iskali, če imamo še kako orožje. V dolgi vrsti smo stopali drug za drugim skozi nekako nizko lopo, kjer so stali levo in desno angleški vojaki in nas pretipavali. Pa niso iskali orožja, temveč ure in nalivna peresa. Če se je kdo upiral, so surovo kričali in marsikatero uro iztrgali s silo. Vrsta se je hitro pomikala proti izhodu in ni bilo časa pa tudi ne priložnosti za protest. Doživeli smo prvo razočaranje nad zavezniki. Res da v lopi ni bilo nobenega oficirja, a stali so zunaj in gledali stran. Čutili smo, da se nam dela krivica,

ki se ji ne moremo upreti in se nad njo tudi ne pritožiti. Bili smo vojska brez orožja, ločena od svojih častnikov.

+++

V vsakem tovornem vagonu nas je bilo po sedemdeset domobrancev. Čeprav smo odšli iz Vetrinje urejeni po četah, smo bili zdaj že malo pomešani med seboj. Okrog sebe sem videl kar nekaj neznanih obrazov. Bili so domobranci iz druge čete, ki je bila tako kot mi dodeljena tehničnemu bataljonu.

Ko so nas Angleži porazdelili po vlaku, smo ugibali, koliko časa bo trajalo potovanje. Stali smo precej natlačeni drug ob drugem in ker ni bilo stranišč, nas je skrbelo, kako bomo to uredili, če bo pot dolga. Nekateri so vedeli povedati, da je Palmanova blizu, da bomo le zapeljali čez Karavanke, pa bomo tam. Potem smo slišali treskanje vrat. Angleški vojaki so zapirali vagon. Tudi naša so se sunkoma zaprla. Zaslišali smo rožljanje zapahov. Od znotraj vrat ni bilo mogoče odpreti. Nekdo je ugibal, da je to verjetno potrebno, ker nas peljejo v Italijo in gre vlak čez mejo. Nejevoljni smo bili na Angleže, ker nas prevažajo kot živino, a ker smo blizu jugoslovanske meje, je morda le bolj varno, da so vagoni zaprti, smo ugibali. Slišali smo, da so se partizani umaknili s Koroške, a človek nikoli ne ve, kje je ostal še kateri skrit. Konec koncev so Angleži odgovorni za našo varnost in če se njim zdi, da je treba vrata zakleniti, verjetno ne more biti narobe.

Ko je vlak potegnil, sem se ogledal okrog sebe. Nedaleč od naju z Zmagom sem opazil, da je naslonjen na steno vagona moj prijatelj Bine Magister, malo naprej pa njegov brat Marjan. Kaj počneta ta dva v našem vagonu? Ker se že dolgo nismo videli, smo se veselo pozdravili. Bine, nekoliko starejši od mene, je bil aktiven član Slovenske legije. Kolikor mi je bilo znano, ni šel k domobrancem. Novembra, ko je nemški gestapo pozaprll domobrantsko ilegalno poveljstvo, je polovil tudi precej vidnejših članov Slovenske legije. Aretacije so sledile še meseca decembra. Med temi je bil Bine in

ko sem zadnjikrat slišal o njem, so rekli, da ga imajo Nemci zaprtega v Ljubljani na sodišču. Povedal je, da je bil spuščen tik pred umikom in da se je takrat pridružil domobrantski enoti, s katero je imel stike že prej kot illegalec. Ker v Vetrinju formalno ni spadal k nobeni četi, so ga nekaj dni pred odhodom vtaknili med nas. Bil je zadovoljen, da bo prišel v Italijo med prvimi.

Njegova pot na Koroško ni bila tako enostavna kot moja. Ko je njegova četa prišla do Kranja, so slišali, da so na oni strani gora partizani. Komadir, ki je bil tudi član Legije, mu je naročil, naj odideta z bratom Marjanom čez planine in pregledata, kakšen je položaj na Koroškem. Ker sta bila doma iz Šentvida in sta prišla v Ljubljano po nemški zasedbi z družino kot begunca, naj bi te kraje bolje poznala. Res sta šla čez gore do Drave in se vrnila po isti poti s sporočilom, da so na drugi strani partizani pa tudi že Angleži. Potem je s svojo enoto ponovno in brez zaprek prepeščil do Vetrinje. Vožnja z vlakom, čeprav v tovornem vagonu, je bila vendarle napredek.

Vlak je hitro pridobil hitrost in zavil pri Področici na levo, skozi predor, v Jugoslavijo.

Spogledal smo se. Nismo mogli misliti, da bi nas izročili partizanom. Morda je kaka pomota ali pa so komunisti s prevaro spremenili vlaku smer. Zmago je, kot sin strojevodje, vedel, da ni težko premakniti kretnic. Tak premik bi bil dovolj, da bi vlak namesto proti Italiji krenil v Titovo, rdečo Jugoslavijo. Postajalo nam je tesno pri srcu.

Za večino od nas so bili to ne-

znani kraji. Nekateri so vedeli povedati, da se tudi pri Jesenicah odcepi proga v Italijo. Morda je prehod iz Avstrije v Italijo porušen in nas nameravajo prepeljati v Palmanovo čez Jesenice? Morda so Angleži prav zaradi tega tako skrbno zaprli vagon.

Tisti, ki so bili blizu kake razpoke v leseni steni vagona, so skušali ugotoviti, kaj se dogaja zunaj. Nekdo je na ovinku opazil, da sedi na strehi zadnjega voza vojak s puško. Zdaj so vsi čakali ob špranjah na naslednji ovinek. Jaz sem stal blizu prednje stene, ki je bila obrnjena v vagon pred nami in tako ni imelo smisla, da bi poskušal kaj videti. Zmago je stal zamišljen ob meni in z Binetom sva se spogledala. Bil je mnenja, da bo vlak zapeljal pri Jesenicah na desno, proti Italiji. Če bi se zgodilo drugače, bi bil to mednarodni konflikt, saj smo bili Slovenska narodna vojska, pod varstvom zavezniških čet. Mar ne? Tudi jaz sem glasno prepričeval sebe in druge, da ni razloga za kako paniko. Vojak na koncu vlaka je gotovo del angleškega spremstva, ki skrbi, da pride transport varno v Italijo.

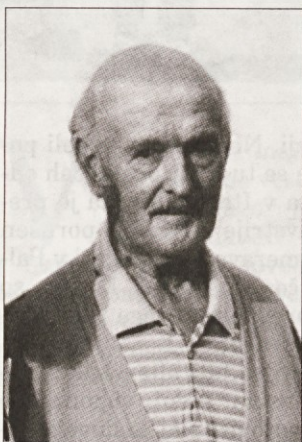
Vlak je zapeljal na nov ovinek. Nekdo je zakričal: »Partizan je!« Vsi smo vedeli, kaj to pomeni. V vagonu je zavlada molk. Čakali smo na Jesenice. Tu smo se ustavili. Slišali smo slovenske glasove, ljudje so hodili ob vozovih, a nismo razumeli, kaj se pogovarjajo. Kmalu se je vlak spet premaknil; ko je zavozil z jeseniške postaje, je rekel Zmago: »Proti Ljubljani nas peljejo ...«

Zdaj ni bilo več dvoma. Bili smo izročeni partizanom.

Dalje prihodnjič

+ ODŠLA STA +

Viktor Hribar

Viktor Hribar, šesti otrok Janeza in Helene, roj. Vdovič, se je rodil 4. aprila 1911 na kmetiji Žabje, Brdo pri Ihanu. Starši so mu umrli v rani mladosti. Skupaj z brati, sestrami in posvojenim bratrancem je obdeloval domačo kmetijo, v jesenskih časih pa tudi kupal žganje za prodajo. Ponosno je pripovedoval, kako ga je kupal iz hrušk, jabolk, rozin, brinja in češenj in rad dodal, da ga je dobro prodajal.

Kmetija Žabje, ki leži pod hribom Goropeče, je bila znana vse naokrog, tudi med Ljubljancani, ki so jo poleti redno obiskovali. Uživali so naravo in sprehode po gozdu do znamenite gotske cerkvice sv. Miklavža, bogate dediščine kulturne preteklosti, sezidane v 14. stoletju, katere ponosni ključarji so žabenski že veliko let. Viktor je bil pa tudi eden najbolj navdušenih potrkovalcev tistega kraja. Redno je potrkal pri sv. Miklavžu, pri ihanski cerkvi pa tudi v sosednjih župnijah, če se mu je ponudila priložnost.

Leta 1939 se je poročil z Ljudmilo Breznik in se preselil

na lasten dom v Ihanu. Rodili so se jima štirje otroci: Mila, Viktor, ki je umrl kot dojenček, drugi Viktor in Marjana.

Kmalu po poroki se je začela v Evropi druga svetovna vojna. Nastopili so težki in nerazumljivi časi za Slovence. Nemški okupaciji se je pridružila še komunistična revolucija. "Osvobodilna Fronta" je obljubljala osvoboditev slovenskega naroda, istočasno pa morila najboljše Slovence kot "izdajalce", ki so bili v prvi vrsti iz katoliških vrst. Takoj, ko so se razmere na Gorenjskem malo razjasnile, se je Viktor pridružil domobrancem na postojanki v Dolskem, eni najbolj discipliniranih na Gorenjskem. Ko so se 8. maja 1945 umaknili iz Dolskega na Koroško skozi Cerklje, Križe in Tržič, je bil ranjen njegov prijatelj iz Bišč pri Ihanu. Viktor se je zavzel za ranjenca in ga srečno pripeljal na Koroško. Nato ga je od tam na skrivaj spremljal domov, ga izročil znancem v Šenčurju in se spotoma oglasil še v Ihanu, da vidi, kaj je z družino. Toda dom je našel prazen, družina je bila že na poti v begunstvo. Njegov prihod so opazili in ga naznanili. Takoj so ga aretirali in zaprli. Prva postaja njegovega križevega pota je bil štirinajstdnevni bunker v Domžalah. Od tam so ga

gnali bosega, pretepenega, opljuvanega, ranjenega, napol nezavestnega, zvezanega z drugimi žrtvami, v bunkerje v Kamnik. Kasneje pa so zapornike iz Kamnika spet gnali peš nazaj v Domžale, kjer so jih nametali na kamione in odpeljali v Škofove zavode v Št. Vid nad Ljubljano. Pripovedoval je, da so prav v Škofovih zavodih največ pretrpeli in bili priče najbolj krutemu mučenju, kakršnega je podivjano človeško bitje zmožno.

Po tednih trpljenja, polnih grozot, ga je vojaško sodišče IV. armije julija 1945 obsodilo na smrt z ustrelitvijo zaradi "sodelovanja z okupatorjem". Poslali so ga v bunker, kjer je z devetimi sotrpini zbolel za tifusom. Pa se je ravno zaradi bolezni in božjih načrtov proces začel odvijati drugače. Čeravno v strašnih okoliščinah, so bili ti, na smrt obsojeni ujetniki, namesto ustrelitve premeščeni v Škofjeloški grad v bolnico, medtem ko so drugi sotrpini iz Škofovih zavodov končali v Kočevskem Rogu. Skrivnostna pota, katerih sami niso nikoli razumeli.

Meseca avgusta 1945 so mu zaradi razglašene amnistije spremenili smrtno kazen v 20-letno prisilno delo. Po štirih mesecih bolezni (tehtal je samo 42 kg) je bil poslan v zapore v Kočevju in v Teharjah. V zaporih je še prestal davico in dve operaciji na kolkih. Ko se je malo opomogel, so ga premestili v Novo mesto, kjer je delal kot sodar. V zaporih se je izučil obrti in je začel delati za

S ženo Milko na počitnicah v Cordobi

zunanje stranke (partijce) kot tesar in mizar. Večkrat je omenjal razne utrinke iz zaporov, ki so kot blisk razsvetljevali temo sovraštva in neusmiljenosti: dodatni kos kruha, partizan, ki mu je obljubil, da ne bo nikoli več nobenega tepel, pazniki, ki so prenašali pošto za domače in jim na skrivaj nosili pakete.

Leta 1948 so ga preselili v zapor v Maribor, po treh letih pa zopet v Škofjo Loko. Razmere so počasi postajale znosnejše in skoraj normalne.

Pomiloščen je bil na 20, 15 in 10 let, končno pa bil pred rokom 10-letnega zapora izpuščen na svobodo. Bilo je to 28. novembra 1954. Delo je dobil v bližnjem kamnolomu. Takoj je začel urejati dokumente in dovoljenje za izselitev k svojim v Argentino.

Tu je po dolgih devetih letih zopet zagledal družino, ženo Milko, ki je toliko molila in trdno upala na njegovo rešitev, otroke, Milo, Viktorja in

Ko je leta 1995 obiskal Slovenijo. Levo: Z nekdanjimi sotrpini v Vetrinju. Desno: V Št. Joštu nad Horjulom

že v begunstvu rojeno Marjano ter druge sorodnike. Prvo delo je dobil v tovarni za vrata in okna, po desetih letih pa se je osamosvojil. Bil je dober in vesten delavec in se je dobro počutil med svojimi kolegi. Zgradil si je lep dom v Ramos Mejiji in se vključil v krajevno slovensko skupnost. Tudi tu je proti koncu vsakega poletja kupal svoj "šnops". Če si vprašal, česa mu manjka v Argentini, je odgovoril, da je marsikaj drugače, a da najbolj pogrša potrkavanje. Vdano je sprejel mamino smrt.

Po osamosvojitvi Slovenije je društvo "Zedinjena Slovenija" leta 1995 organiziralo potovanje v Slovenijo. Pridružil se je skupini in obiskal rojstne kraje, se srečal z domačimi, s prijatelji in tudi s sotrpini. Veselo so se pogovarjali, vozili okrog znancev in skupaj obujali spomine. Močni vtisi so mu ostali ob obisku Kočevskega Roga, Teharij, Vetrinja, Škofjeloškega gradu, sedaj muzeja. Obisk škofjeloškega muzeja mu je obujal spomine vseh vrst: od grozot prvega bivanja do zadnjih dni zapora in poti nazaj na svobodo. Brez dvoma je na tem potovanju najmočnejše doživel obisk Škofjovih zavodov v Št. Vidu, kraj tolikega preteklega gorja, kjer pa je znova zaživel dom za vzgojo slovenske mladine v duhu odličnosti. Že sam vstop v Škofove zavode je bil povezan s skrivnostnim občutkom, da je prišel v blagoslovljeno svetišče. Vsaka kljuka, vsaka vrata so se svečano odpirala v dvoje prostorov, teme preteklosti in luči sedanosti. Pot iz zaslepljenosti v odprto, živo, zdravo besedo. Premostitev hudega v bogastvo dobrega, prepletenim s čutom bolestrnega spoštovanja, razsvetljenim s polnostjo božjih načrtov in zaupanja. Vse, kar je tam doživel in videl, je znova pridožival v spomin. Pripravljeno akademijo in srečanje je preplavila ena sama sublimna svečanost, ki so jo še posebej doživeli tisti, ki so obujali svoje spomine, pa tudi njihovi domači ob njih.

Po povratku v Argentino

se je še dopisoval z nekdanjimi sotrpini. Vesel je bil vsake pošte in vsakega obiska in odprto pripovedoval o hudih časih, brez sovraštva. Rad je hodil k slovenskim mašam in drugim prireditvam v skupnosti. Navdušeno se je pogovarjal z vnuki, sledil vsem njihovim korakom in dogodkom, poslušal in dajal nasvete. Razveselil ga je vsak dosežek domačih, hvaležen je bil za vsako naklonjenost. Zanimal se je za vse, kar se je dogajalo v Argentini, v Sloveniji in po svetu. Zaradi Parkinsonove bolezni in splošne oslabelosti je moral počasi ostajati bolj doma. Rad bi se pozdravil in še naprej hodil in delal. Izredna močna volja in molitev sta ga držala pokonci, dokler ni po tednu, ko se mu je splošno stanje hudo poslabšalo, 11. avgusta 2004 mirno zaspal na domu.

mh

Vinko Zarnik

Rodil se je 6. januarja 1939 v Nasovčah pri Komendi v družini Viktorja in Julijane, roj. Teran, kot drugi od štirih otrok, rojenih v Sloveniji. To so bili, poleg njega, sestra Kristina ter brata Miha in Andrej. Imel je lepa otroška leta, ob igratih in varstvu starih staršev, dokler ni začela komunistična revolucija. Zaradi te je morala družina maja 1945 zapustiti svoj dom in se podati na begunsko pot. Kot tisoči drugih

Slovencev, so tudi Zarnikovi bežali na Koroško in se ustavili na vetrinjskem polju. Iz Vetrinja so bili z drugimi Gorenjci poslani v lienško begunsko taborišče na Tirolskem, nazadnje pa v Spittal na Dravi na Koroškem. Vinko je dobil v taborišču še sestrico Anico, ki je že po devetih mesecih umrla, in bratca Francija.

V taborišču je bilo za otroke dobro poskrbljeno. Vinko je lahko hodil v šolo, ki jim je poleg osnovnega znanja nudila možnost za razne nastope in igre, zabave pa tudi verouk, vse pa pod strokovnim vodstvom duhovnikov in učiteljev. Zato je lahko prejel prvo sveto obhajilo že v taborišču, preden se je družina izselila v novo in nepoznano južnoameriško deželo, Argentino. Zarnikovi so potovali skupaj z drugimi slovenskimi begunci na ladji, ki jih je izkrcala v buenosaireškem pristanišču novembra 1948. Niso ostali v Buenos Airesu ali v njegovi okolici, kot mnogi drugi, ampak so se pridružili družinam, ki jih je privabila vinogradniška Mendoza pod mogočnimi Andi.

V Mendози je oče preživel številno družino z mizariskim delom. Družina se je še povečala, ko se je rodil sedmi in zadnji Zarnikov otrok, Ivan. Potrebno je bilo, da je pri skrbi za tolikšno družino očetu pomagala tudi mama s svojim delom. Vinko se je moral naučiti španskega jezika, da je lahko šel v argentinske šole, in se privaditi novemu okolju in družbi. Kljub temu ni pozabil starih prijateljev in se vključil v organizirano slovensko skupnost v Mendози, kot vsa družina. Postal je odbornik Slovenske fantovske zveze, član Katoliške akcije pa tudi pevskega zbora pod vodstvom prof. Božidarja Bajuka.

Ko je dozorel in resno začel misliti na življenjske načrte in sanje, je prišel do spoznanja, da ima več možnosti za njih uresničenje, če se preseli v bližino argentinske prestolnice. Imel je srečo, da je prišel do dobrih ljudi, ki so mu pomagali dobiti prvo zaposlitev v San

Miguelu. Po poklicu je bil mehanik, zato je pozneje lahko zamenjal službo in delal v avtomobilski tovarni Ford v Pacheco skozi 28 let. V San Miguelu je spoznal Ljudmilo Rupnik, se z njo 29. januarja 1971 poročil in ustvaril lepo družino. V srečnem zakonu se jima je rodilo pet otrok: Helena, Irena, Sonja, Aleksander in Andrej.

Vinko je bil dober in zvest uslužbenec, skrben ter dober mož in oče. Vsem svojim otrokom je omogočil, da so prišli do svojega poklica. Leta 1998 so mu zdravniki odkrili težko bolezen v grlu. Najprej so poskušali z zdravljenjem, a brez uspeha. Podvreči se je moral nujni operaciji, na posledicah katere pa je izgubil možnost govora. Vse težave, ki mu je povzročala bolezen, je potrpežljivo in vdano prenašal.

Oktober lanskega leta se mu je zdravje spet poslabšalo. Bilo je očitno, da bolezen ne bo mogoče zaustaviti. Kot človek trdne vere se je pripravil in prejel vse zakramente, ki jih sveta Cerkev nudi bolnikom. Ko je njegovo življenje začelo ugašati in je izgubil zavest, ko je nastopila agonija, je bila ob njem zbrana vsa družina, žena, hčerke in sinova ter molili. Zmolili so kar nekaj rožnih vencev in Vinko je prav med to, Materi Božji tako drago molitvijo, zaspal in stopil pred Gospoda. To se je zgodilo v sredo, 1. decembra 2004.

Pogrebno sveto mašo je daroval pristavski, dušni pastir p. dr. Alojzij Kukovica. Krsto pokojnika, sorodnike in prijatelje je spremljal tudi na pokopališče Parque Jardín Bella Vista pri San Miguelu in za njegov pokoj opravil tudi molitve pri odprtem grobu.

Žena, hčerke in sinova bodo dragega moža in očeta ohranili v najlepšem spominu. Vse, kar je bilo pomembnega, dobrega in lepega v njegovem življenju, živi naprej.

Bog in naš Oče naj mu nakloni polno blaženost v nebesih!

Duhovno življenje je objavilo

APRIL

PRED 70 LETI (1935)

» **B**ratovščina živega rožnega venca (BŽRV) za slovenske izseljence v Južni Ameriki je sklenila, da bo finansirala **posebno velikonočno številko DŽ** v povečanem obsegu in pomnoženi nakladi. Posebnost te izdaje bo štiri strani dolga, za našo revijo prirejena in slovenskemu cerkvenemu zboru posvečena slovenska skladba z notami.« Urednik Josip Kastelic meni, da bo to najlepše velikonočno darilo svojcem v domovini.

»V razglasu za **prvi slovenski izseljenski kongres** Družba sv. Rafaela ugotavlja, da je pridobljena danes za izseljence vsa slovenska javnost, država, narod in Cerkev, da pa vsi ti dostikrat ne vedo, česa izseljenci pravzaprav potrebujejo. Dobra volja domovine ostaja zato brez sadu, ker domovina, ki je pripravljena narediti za nas vse, kar je po človeško možno, ne ve, kako naj nam pomaga. Najmanj, česar domovina po pravici pričakuje od nas, je torej to, da povemo, česa hočemo. Če niti tega nočemo, se nimamo pravice pritoževati, da domovina za nas nima smisla. Ker izseljenci v Južni Ameriki zaradi slabih tukajšnjih gmotnih razmer ne bodo mogli poslati na ta kongres nobenega svojega pooblaščenca, ponovno pozivamo vsa naša izseljenska društva, kakor tudi posameznike, naj se zavedno posvetujejo, razgovore in svoje misli, želje in nasvete čimprej pismeno pošljejo na naslov Družbe sv. Rafaela. Z omenjenim

kongresom se bo obširneje bavila tudi seja širšega odbora BŽRV, ki je bila sklicana za dne 14. aprila in kasneje morda tudi občni zbor. Kdorkoli bi želel, da se razpravlja tudi o njegovih predlogih, naj jih čimprej sporoči naprej. Bratovščina bo sestavila namreč posebno **SPO-MENICO**, ki jo bo poslala temu kongresu in razložila v njej svoje misli.«

»**Sveto leto**, razglašeno v 1900-leten spomin našega odrešenja in Kristusove bridke smrti v spravo za grehe sveta in 1900-letni spomin njegovega bivanja med nami v presveti Evharistiji, bo zaključeno na belo nedeljo, 28. aprila. Zaključek svetega leta bo zelo slovesen. Slovenski katoliški izseljenci v Argentini se bomo pridružili slavju s peto sv. mašo, darovano pred svetim Rešnjim Telesom in po papeževem namenu.«

DŽ objavlja tudi oglase za druge slovenske publikacije v Argentini. V aprilskih številkah sta naslednja: »**Slovenski tednik** prinaša mnoge dnevne novice iz naše nove in stare domovine, kakor tudi najvažnejše svetovne vesti in razne socialne in druge članke. List izhaja že šesto leto in ga izdaja slovenska prosvetna organizacija, urejuje pa Ivan Kacin. Letno stane \$ 5 m/n. Za inozemstvo \$ 6 m/n. Naš naslov je: Añasco 2322, Buenos Aires, Rep. Argentina.«

»**Novi list**. Neodvisen jugoslovanski izseljenski tednik v Južni Ameriki. Zahtevajte ga na ogled s pismom, naslovljenim na: dr. Viktor Kjuder, Lambaré 964, Buenos Aires. Celoletna naročnina: za vse ameriške države 5 arg. pap. pesov; za Jugoslavijo 80 Din; za druge države 1,50 USA dol.»

Zadnja aprilaska številka DŽ (št. 87) ima posebne platnice. Urednik Josip Kastelic izrabi prostor, da opozori na nekatere svoje misli: "Duhovno življenje je najprej glasilo slovenskega izseljenskega duhovnega življenja v najširšem pomenu besede: vse sijajne lepote duhovnega kraljestva hoče razkazovati slovenskim izseljencem in jim jih kar najbolj preprosto in vsem razumljivo razlagati. Nekdo je imenoval naš list prvo in edino slovensko izseljensko visoko šolo, za kar si DŽ resnično tudi prizadeva, ker je temeljita splošna izobrazba malokomu tako potrebna, kakor slovenskemu izseljencu, ubogemu in preprostemu sinu malega naroda, ki ga je vrglo življenje daleč iz domačih krajev in stoji pred neverjetno težko nalogo, da se uveljavi v širnem, bogatem in danes vsestransko sovražnem tujem svetu. Poleg gotovo važne razumske izobrazbe pa misli DŽ zlasti na izseljenčevo srce in se mu zdi srčna kultura celo važnejša od razumske."

PRED 60 LETI (1945)

POMAGAJTE!

» **T**o pot gre pa že kar zares! Oblaćiti nage, je krščansko delo usmiljenja in to pot so naši bratje, ki nam od doma pošiljajo klic, da jim pomagajmo. Zato naj seže njihova prošnja do vseh src in prispevajte, kar kdo more. Vsaka cunjica, katera še ima kaj uporabne vrednosti, bo prav prišla, saj je treba obleke za velike in za male, moške in ženske, spodnjo in gornjo, za vse. Odgovornost za pravično porabo naboranega je prevzelo poslaništvo.

Pohitite, ker je za prvo pošiljko že dosežen prostor na ladji. Zavedajmo se, da so oni naši tam doma vse izgubili in strahote pretrpeli in še trpe, mi pa lepo v miru živimo. Pač moramo vsaj s tem pokazati naše sočustvo z njimi in pa hvaležnost, da smo vsega tistega bili rešeni.«

VSTALI BODO KRIVI KRISTUSI...

»Dobro vemo, da je v Katoliški cerkvi marsikaj, kar ni božje. Saj je iz ljudi sestavljena. Toda Kristus jo je ustanovil in On jo varje pred zmoto, vsakega samega skrb pa mora biti, da Kristusov nauk tudi prav spolnjuje, da bo postal vreden večnega plačila. Tisti, kateri grajajo kaj na služabnikih Cerkve, naj vedo najprej to, da ni nobeden stan bolj obrekovan od enih in bolj spoštovan od drugih kakor duhovski, da ni nobene ustanove, ki bi imela bolj srdite sovražnike in bolj vnete prijatelje kot sveta Cerkev. Zakaj vse, kar je božjega, nosi na sebi tak pečat. Če je v napadih proti duhovnikom kaj resničnega, tisto ne vzame sv. Cerkvi njene božje veličine. Kdor kaj resničnega ve, naj se na pravem mestu oglasi, da se izžge, kar je okuženega, nikar pa naj škodoželjno ne blati božje stvari in s tem spravlja v nevero nevedne, kateri ne znajo ločiti med božjim in človeškim v Cerkvi.«

RDEČE ZVEZDE V BEOGRADU

Beograd – Ameriška novinarka Eleanor Packard poroča, da je po Beogradu povsod videti znake z rdečo zvezdo, ruski znak kladiva in srpa ter slike maršalov Stalina in Tita, nikjer pa ni videla slike predsednika Roosvelta in samo eno sliko premiera Churchilla.

Rim – Eleanor Packard je prispevala z ruskim letalom v Rim iz Beograda, odkoder je morala odpotovati na ukaz jugoslovanskih oblasti. Poročevalka je rekla, da jugoslovanske oblasti niso bile zadovoljne z njenim poročilom, v ka-

terem je sporočila, da je videla v beograjskih izložbah samo slike maršalov Stalina in Tita, pa skoro nobenih slik predsednika Roosvelta in premiera Chuchilla.

PRED 50 LETI (1955)

1: Umril je polkovnik Vladimir Vauhnik, bivši jugoslovanski vojaški ataše v Berlinu.

9: Na veliko soboto je prejel v Rimu mašniško posvečenje Ivan Žužek iz znane družine pokojnega Franceta Žužka v Argentini. Z bratom Nikom je študiral v zavodu *Russicum* z namenom, da nekoč odideta med pravoslavne Slovane na Vzhodu. V domovini deluje tretji brat Miha, tudi jezuit. V Argentini sta stopila k jezuitom še dva brata Žužka: Tone in Roman. Od deklet je sestra Majda uršulinka v Sloveniji; pred kratkim sta vstopili v misijonsko kongregacijo zdravnic v Angliji Janja in Terezija Žužek, ko sta dokončali študije v Španiji. **Osem otrok iz ene same družine, ki so se posvetili Bogu!** Mama Ivanka je priredila doma na Floridi majhno novomašno slavlje.

10: **Sveta maša na velikonočno nedeljo** je bila na Belgrano, pri kateri sta stregla pred nedavnim posvečena diakona slovenskega semenišča v Adrogué Franc Himmelreich in Jošt Martelanc.

V Mendozi so letos, ko je med njimi zopet stalen dušni pastir (Jože Horn), opravili velikonočno dolžnost po stanovih, kar je bilo novost za ta kraj. Najprej možje in fantje, nato prvoobhajanci in končno žene in dekleta. Prvo sveto obhajilo je na belo nedeljo prejelo 13 otrok, 9 fantkov in 4 deklice.

24: **»Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan«**. O pomenu tega Gregorčičevega verza je govoril na sestanku SFZ na Pristavi v Moronu dr. Tine Debeljak.

JUŽNI KRIŽ

SLAVKO SREBRNIČ
(Štefan Tonkli)

Iz dna sveta, iz dna zemlje oziram se na tihi žar, ki ga razsipajo zvezde – o čudoviti sladki dar. Kot je v davni Thales Grk razbiral časov krogotok – rad berem iz teh tajnih črk, kaj Bog je vklesal v nebni lok. Ob robu južnega sveta med Tihi, Atlantski ocean, naplavljen iz valov vojsk, spoznal bi rad bodoči dan. Svetloba vaša je zašla, Labud in Lira in Kefej, Voz Vélíki, zvezda severna, Kasiopeja in Perzej. Nad mano čudoviti lik Orion - križ gorí, žarí – šum vetra, onemogel krik, v nič bes, upor svetá prhní. Je dvignjeno že znamenje nasprotovanja v luč zvezdá in kmalu se nebo odpre in bo dopolnjenje sveta? Zazrem se še na skrajno stran, tam zopet sveti lik gorí. Zdaj vidim: Križ v nebo vkovan za vse, ki si želé smerí. Zašla je zvezda severna, človeku - potniku v pomoč, na jugu kroga božjega križ - nov znak - sije v našo noč. Zdaj vidim: nova stalnica je Južni križ, vsajen v nebó, njegova luč ne bo zašla, ž njo Bog nas vodi skoz temó. ●

iz naše kronike

METKA MIZERIT

Januar in februar sta v Argentini najbolj vroča meseca. To je čas počitnic. Tudi društveno življenje v naših domovih počiva. Kdor le more, si privoščiti oddih na morju ali v hribih. Zato je tudi naša kronika bolj počitniška.

LETNEGA TABORJENJA, ki je bilo od 20. do 22. decembra v Lujanu v zavodu maristov, se je udeležilo 37 **MINISTRANTOV**. Vodja taborjenja je bil g. Franci Cukjati, njegova pomočnika, zlasti v kuhinji, pa sta bila Tomaž Ahlin in Martin Grabnar. Prvi dan jih je spremljal tudi Jani Marinčič, ki jim je pomagal pri postavitvi šotorov. Drugi dan se jim je pridružil še prof. Kristijan Vivod, da so fantje pod njegovim vodstvom igrali nogomet, plavalni in se zabavali z različnimi igrami. Zadnji dan so šli v lujansko baziliko, da so se v kripti pri oltarju Marije Pomagaj udeležili sv. maše in se zahvalili Bogu za vse lepo preživete ure na taborjenju. Ko so se vrnili v tabor, jih je čakalo prijetno presenečenje: dva od staršev sta prinesla in spekla več kot sto pattyjev... Vodja se zahvaljuje vsem, ki so omogočili to taborjenje, in če Bog da, se letos spet srečajo.

RAST XXXIV. NA TABORJENJU. Nastopni petošolci SSTRMB so se v ponedeljek, 27. decembra, odpravili na taborjenje v San Antonio de Areco. Namen srečanja je bil, da bi se med seboj bolj spoznali in preživeli nekaj dni skupaj v naravi. Vodil jih je g. Franci Cukjati; spremljala sta jih še Marjan in Kristijan Vivod. Ko so dospeli na mesto, kjer naj bi bil tabor, so si postavili šotore in se odpravili na kopanje. Preživeli so lepe dni v naravi, ob družabnih igrah in športu. Obiskala sta jih prof. Tine Vivod in dr. Miha Stariha. Z njima so se dijaki pogovarjali o mladinskih problemih današnje družbe. Po treh prijetnih dneh taborjenja so se vrnili v Buenos

Aires, kjer so jih na Pristavi že težko čakali njihovi starši.

OTROŠKA KOLONIJA V HANŽELIČEVEM DOMU. V nedeljo, 2. januarja, je odpotovala na počitnice v Hanželičev dom v Córdobi skupina otrok, dvainšestdeset po številu. Pred odhodom so se zbrali v cerkvi Marije Pomagaj in se priporočili Njenemu varstvu za srečno pot in lep potek počitnic. Kolonijo organizira Zedinjena Slovenija, letos jo je vodil prof. Karel Groznik. Njemu so pomagali: Ingrid Kopač, Andrejka Puntar, Erika Ribnikar, Adrijan Gaser in Ivan Klemenčič. V Hanželičevem domu so otroci preživeli štirinajst dni. Kopali so se v bazenu Casablanca, bili so na izletu v La Cumbre in se povzpeli po križevem potu do Kristusovega kipa. Nadaljevali so pot do Dique San Jerónimo. Najlepši izlet so doživeli, ko so šli na kopanje v Río Quilpo. Organizirali so tombolo in dobiček darovali za misijone v Zambiji. Obiskali so Mastil, kjer so »krstili« tiste, ki so bili prvič tam. Peljali so se v mesto Capilla del Monte in se tam posladkali s sladoledom. Svoje domotožje so otroci potešili, ko so imeli priložnost, da so telefonirali mamicam v Buenos Aires. Gotovo je bil izlet na Dique de los Alazanes najtežji. Kar štiri ure so otroci hodili po skalah, prečkali potočke pa tudi padali in končno dospeli na cilj. Seveda je bilo treba misliti tudi na povratek.

V prostranem parku Hanželičeva doma so se otroci igrali razne družabne igre. Za njihove duše je skrbel pater Lovro Tomažin, ki je vsak dan daroval sv. mašo in otrokom tudi kaj povedal o svojem delu v misijonih. Zadnji dan so otroci obiskali pokopališče, kje so se ob grobu spomnili ustanovitelja in graditelja doma, dr. Rudolfa Hanželiča.

V soboto, 15. januarja, so se otro-

ci počitniške kolonije srečno vrnili v Buenos Aires.

MLADCI IN MLADENKE IZ SAN JUSTA SO TABORILI na Naši domačiji. S članarino, ki so jo nabrali med letom, so plačali stroške taborjenja. Preživeli so dva dni ob igrah, kresu, petju in predvsem v bazenu. Razdeljeni so bili v skupine z različnimi nalogami in dejavnostmi. Hvaležni organizatorjem, ki so jim pripravili lepo doživetje, so se vrnili domov.

OBISK PROF. LOJZETA PETRLETA. Evropski poslanec prof. Lojze Petrle je meseca februarja prišel na kratek obisk v Argentino. Mudil se je v Bariloach, Salti in Rosariu, kjer je imel več predavanj in je politikom, odvetnikom ter guvernerjem razlagal pomen evropske ustavne pogodbe. Za Slovence je imel predavanje v petek, 11. februarja, v mali dvorani Slovenske hiše. Govoril je o temi: Slovenija danes - Evropa danes. Rokjaki so do zadnjega kotička napolnili malo dvorano ter z zanimanjem sledili predavanju, ki ga je organiziral

V soboto, 4. septembra 2004, sta se poročila v baziliki Svetega Antona Padovanskega v Devoto **MARIJANA ŽAKELJ** in **MARTIN ALESSANDRO**. **ČESTITAMO!**

IVAN RODE — 90-LETNIK

V nedeljo, 20. februarja, prav na svoj rojstni dan se je udeležil v družbi številnih sorodnikov in prijateljev zahvalne svete maše v cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval njegov nečak, delegat msgr. dr. Jure Rode.

Foto: Stane Snoj

Regijski odbor N.Si Argentina – Južna Amerika.

SEMINAR ZA UČITELJE IN UČITELJICE V SLOVENIJI. Zavod Republike Slovenije za šolstvo redno prireja seminar za učitelje in učiteljice slovensčine v tujih državah. Letos se ga je iz Argentine udeležilo petnajst učiteljev in učiteljic. Seminar so pripravili v Zrečah na Štajerskem. Koordinatorica programa je bila, kot vsako leto, ga. Dragica Motik. Seminar se je pričel 31. januarja. Na sporedu so bila predavanja, hospitacije pa tudi obiski raznih krajev in osebnosti. Udeleženci so potovali v Zagreb, kjer so obiskali eno najstarejših slovenskih društev v tujini. Tam jih je sprejel veleposlanik

RS g. Bekeš. V zagrebški stolnici so se poklonili spomenu kardinala Stepinca.

Pustno nedeljo so preživali v Kostanjevici, kjer so se srečali z maškarami in tudi s pravimi ptujskimi kurenti. V Ljubljani so bili na Filozofski fakulteti in v Zavodu za šolstvo. Bili so povabljeni v Cankarjev dom na podelitev Prešernovih nagrad, Prešernovega sklada in proslavo slovenkega kulturnega praznika. Sprejel ji je ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran, ki jim podelil blagoslov. Ogledali so si škofijsko knjižnico in obnovljeno cerkev sv. Jožefa. Obiskali so Narodno in univerzitetno knjižnico in se seznanili z novim načinom učenja slovensčine po internetu. Bili so na tiskovni kon-

ferenci in za slovo pripravili nastop. Navdušeni so se vrnili v Argentino, kjer bodo nadaljevali svoje delo v slovenskih tečajih. ●

RAST XXXIV. Priprave na obisk domovine naših dedov so se že začele... Foto: Marko Vombergar

malo za šalo...

»Nekaj bi vas rad vprašal,« pravi dvomilijevce duhovniku.

»Kako bom v nebesih oblekel srajco čez krila?«

Duhovnik: »Napačno vprašanje! Vaš problem bo, kako pokriti klobuk čez vaše rožičke.«

+

»Poznate kakšno veliko morje med Ameriko in vzhodno Azijo?«

Grobna tišina v razredu. Čez nekaj trenutkov učitelj prikima: »Pravilno ste odgovorili: Tihi ocean!«

+

Po smrti milijonarja notar bere družini njegovo oporoko: »Svoji ženi zapuščam hišo. Mojim sinovom zapuščam posestva in avtomobile. Mojemu svaku, ki je vedno govoril: 'Bolje zdrav kot bogat,' pa zapuščam svojo telovadno trenirko.«

+

Šestletni Peter stoji pred ogledalom, v roki ima mamino pudrino in si pudra obraz. Leto mlajša sestra Tina stopi k Petru in mu reče: »Ne smeš se pudrati. Samo ženske se lahko pudramo, moški se morate umivati!«

Mož zagleda kip metalca diska iz antičnih časov.

»Vidiš,« dregne ženo, »že takrat moški niso hoteli pomivati posode.«

+

»Špela, a imaš danes kaj naloge?«

»Ne.«

»Škoda,« pravi očka in začne pomivati posodo.

+

»Jezus je nasitil pet ljudi z dva tisoč hlebci kruha,« razlaga katehet.

»To bi zmoget tudi jaz,« se oglasi Miško.

Naslednjič želi katehet popraviti napako in reče: »Jezus je nahranil dva tisoč ljudi s petimi hlebci kruha. Bi ti to zmoget?«

»Seveda bi. Saj mi je še od zadnjič ostalo dovolj kruha.«

+

Neki kaplan pri pridigi: »Nebesa niso kraj, so stanje.«

Nekaj dni za tem je pobožna stara žena na smrt zbolela in svoje domače je prosila: »Pojdite po duhovnika, toda naj ne pride tisti kaplan, ki ne ve, kje so nebesa.«

KJE JE KAJ

Praznik božjega usmiljenja –

Lojze Kukovica 65

O, Vstali iz groba, še danes v

prelesti! – Vladimir Kos..... 66

Njej – Vladimir Kos..... 66

Mmgr. Janez Pucelj – koordinator

pastorale Slovencev po svetu 67

Nameni Apostolata molitve 67

Papež je povedal 68

Umrli s. Lucija dos Santos..... 69

»Neka zvone sva zvonila!« 69

Vincencij Ferreri – Silvester Čuk..... 70

Buttiglione: »Potrebujemo ljudi,

ki imajo vero in otroke« 71

Krščanstvo, morala in politika –

Gašper Blažič 71

Vprašujete – odgovarjamo – Lojze

Kukovica 73

Gledanje erotičnih filmov in

pornografskih revij 75

Besede – Michel Quoist – Prevedla

Metka Mizerit 76

Ta obraz, Gospod, ponorel bom –

M. Quoist – Prevedla M. Mizerit 77

Ne bodimo skopi s svojimi molitvami

za duše v vicah – Prevedel in priredil

Stane Snoj 78

Pravice nerojenega otroka 80

Nerojena otroka se pogovarjata v

maternici 80

Vsak zase trdi, da pije zmerno 81

O prijateljstvu – Boštjan Debevec 83

Kobilice – Franc Dalibor 84

Zgodba o kruhu – Francka Mihevc

Tomazin 86

Leto brez sonca – Marko Kremžar 88

Odšel je Viktor Hribar 90

Odšel je Vinko Zarnik 91

Duhovno življenje je objavilo 92

Južni križ – Slavko Srebrnič 93

Iz naše kronike – Metka Mizerit 94

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Kako naj varčujejo tisti, ki nimajo ničesar?
- Lagati se spleča samo tistim, ki vam verjamejo.
- Lisjakom nikoli ne nataknejo lisic.
- Največja ovira za napredek so mladi starci.
- Politikove besede so včasih smrtonosne.
- Strinjal bi se z državno tožilko, da pravosodni organi delujejo na naših tleh že stoletja, če bi v to delovanje vključila tudi procese proti čarovnicam in dachaucem ter poboje brez sodbe.
- Evroskeptik: kjer sem jaz, tam je Evropa!
- Kdor ni z nami, naj bo pod nami!
- Včasih je resnica laž, ki ji večina verjame.
- Z velikimi idejami nimajo mali ljudje kaj početi.
- Teorija se prilagaja uspešni praksi.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombegar
 - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Tehnični urednik:
 Stane Snoj - Grafično oblikovanje: Rozka Snoj - Ramón L. Falcón
 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841
 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar -
 Registro de la Propiedad Intelectual Nº 90.877 - Tisk: Talleres Gráficos
 VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel:
 +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave, Toronto M6M, 1L5 Canada. - ITALIJA: Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - Gorica: Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$60; po pošti: \$75 - OBMEJNE DRŽAVE: 85 dol; brez Stezic: 60 dol - AMERIKA: 100 dol; brez Stezic: 65 dol - OSTALE DRŽAVE: 115 dol; brez Stezic: 70 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina

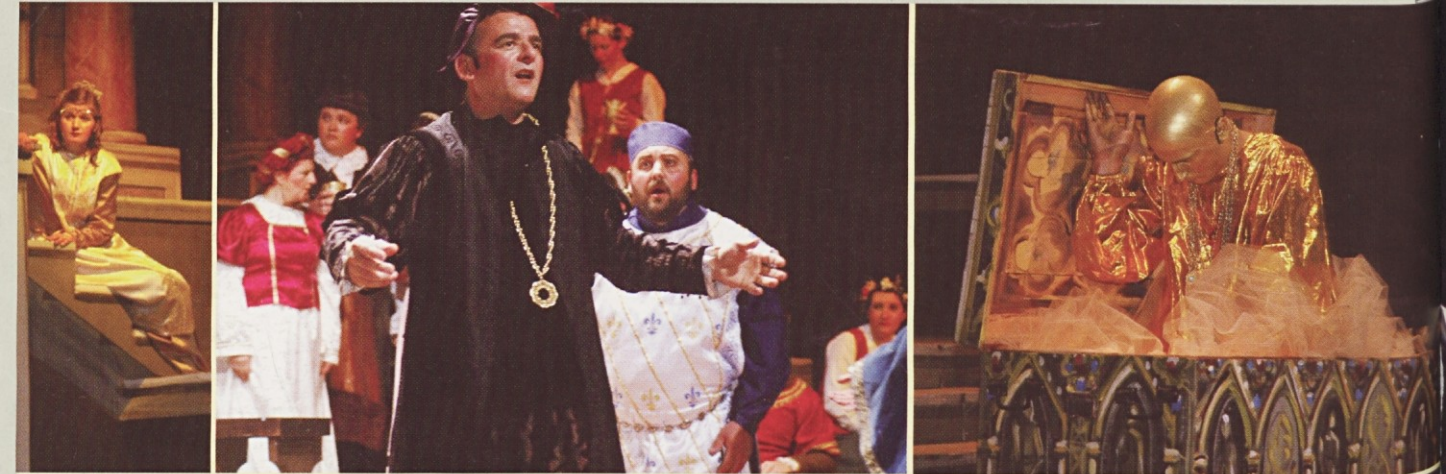

OBISK SV. MIKLAVŽA V SAN JUSTU

Foto: Marko Vombergar

37. PRISTAVSKI DAN - *Foto: Matjaž Čeč*

Naš dom iz San Justa je
 praznoval 10. oktobra 2004
 svojo 48. obletnico
misterijem Slehernik
 v režiji Blaža Mikliča in s
 scenografijo Toneta Oblaka.
 Foto Marko Vombergar

Correo
 Argentino
 Suc. 7 Bs. As.
 FRANQUEO PAGADO
 Concesión Nº 6395
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión Nº 2560

La Vida Espiritual Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode
 Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 90-877
 Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina